

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Najlejszy numer liczy **8** str. Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-7 w pol. Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza Konto czekowe P. K. O. Nr 160-315 Cena numeru w Toruniu i na prowincji gr. 20

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10 lutego, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-19, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok VI. Toruń, wtorek 5 lipca 1932 Nr. 151

Polska - Rumunja - Sowiety przed podpisaniem paktu nieagresji

Jugosłowiański „Vreme” zamieszcza znowę swego współpracownika z presem rumuńskim Vojevoda na temat rumuńsko - polsko - sowieckich stosunków.

We wstępnym komentarzu, który poprzedza ten wywiad, redakcja dziennika jugosłowiańskiego m. in. pisze: Wybitny rumuński polityk dr. Lupu oświadczył niewątpliwie dziennikarzom, że pakt o nieagresji rumuńsko - sowieckiej zostanie podpisany w dalszym ciągu. Sowiety teraz znacznie ustępliwsze, aniżeli by dotychczas, same dość chętnie zawierają pakt z Polską i z Rumunją, co im wcale nie przeszkadza, że i nadal wzmocniają siły wojskowe na granicy zachodniej, a w rejonie Mohylowa i bardziej na południe skoncentrowały przeszło 50 pułków kawalerji, która ma za zadanie, w razie wojny, oddzielić Polskę od Rumunji w rejonie Czerniowiec. Wojenne przygotowania bolszewików, dojście do władzy w Niemczech, nowy rozwój aktywności hitlerowców, wszystko to wytwarza dość ciężką atmosferę na wschodzie Europy, gdzieby sowiecka inwazja, poparta przez Niemcy, obróciła się w pierwszym momencie na Polskę i Rumunję.

Na pytanie postawione przez dziennikarza jugosłowiańskiego, czy wizyta Marszałka Piłsudskiego w Bukareszcie i mianowanie go szefem jednego z pułków rumuńskich, jak i zapowiedziana wizyta króla Karola w Warszawie, są nowym potwierdzeniem sojuszu rumuńsko - polskiego w wypadku napadu na jeden czy na drugi kraj bolszewików lub Niemców, premier Vojevoda odpowiedział:

„My nie mamy żadnych agresywnych zamiarów, my się jedynie bronimy przed cudzą agresywnością”.

Na pytanie, czy ekonomiczna ciężka sytuacja Europy nie jest gwarancją uniemożliwiająca wojnę, Vojevoda odpowiedział:

„Wszak wie pan, że są ludzie, którzy żalują, iż przepadła monarchja austro-węgierska i którzy twierdzą, że pewne negatywne objawy, jakie się dadzą zaobserwować w życiu powojennej Europy, są właśnie skutkiem, wypływającym z upadku Austro-Węgier(!). Ci ludzie zapominają, że TO, CO WNOŚZA WSPÓLNIE WYSIŁKI POLSKI, JUGOSŁAWJI, RUMUNJI I CZECHOSŁOWACJI DO MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓŁPRACY, ZNACZY DALEKO WIĘCEJ POD WZGLĘDEM KONSTRUKCJI DLA ŻYCIA EUROPY, ANIŻELI TO, CO DAWAŁ KRAJ POD DYNASTJĄ HABSBUROW. Nasza praca, nasze wysiłki zmierzają w kierunku stwarzania warunków bratniego współżycia narodów”.

Hold prochom Brianda

Paryż, 4. 7. — (PAT). Wczoraj miejscowość Cocherelle przybrała bardzo uroczysty i żałobny wygląd. Samochody przybywające z przedstawicielami władz były udekorowane krepą. Od rana napływały masy publiczności, pragnące oddać hold prochom Brianda. Przed grobem Brianda ustawiono trybunę tę samą, z której niegdyś przemawiał Poincaré na pogrzebie marszałka Focha. Obecnie z trybuny tej przemówił Herriot, podnosząc zasługi wielkiego orędownika pokoju.

Na grobie Brianda złożono blok z granitu, sprowadzony z Bretanii, ojezyczny Brianda. Na głazie, pozbawionym wszelkich ornamentów widnieją tylko słowa: „Aristides Briand”.

Na uroczystości żałobnej ambasadę polską z powodu nieobecności p. ambasadora Chłapowskiego reprezentował charge d'affaires Frankowski. W uroczystości wzięł również udział senator Loewenherz jako przewodniczący delegacji polskiej przyjaciół Ligi Narodów.

Król Manuel portugalski nie żyje!

B. król portugalski Manuel, przebywający po stracie korony w Anglii, zmarł w 42 roku życia w posiadłości swej Twickenham pod Londynem. Śmierć króla wygnania sprawiła w Londynie wielkie wrażenie albowiem był on wlo ndyńskim świecie towarzyskim i sportowym osobistością niezwykle popularną. Jako powód śmierci podają chorobę gardłaną, aczkolwiek o chorobie tej do wczoraj jeszcze nikt nie wiedział. Przedwczoraj b. król Manuel wraz z ekskrólem Alfonsem obecni byli na zawodach tenisowych w Wimbledon. — Również dziś oczekiwano jego przybycia na finał w Wimbledonie, albowiem b. król Manuel był zapalonym tenisistą. Około godz. 2 po poł. telegraficznie zawiadomiono zarząd rozgrywek że b. król Manuel zainemógł i nie przybędzie, prosząc o zakomunikowanie tej wiadomości królowi Jerzemu i królowej, których gościem w loży miał być Manuel. Gdy około 5-ej po poł. do Wimbledon podano telegraficznie o śmierci, para królewska natychmiast opuściła Wimbledon a chorągwie na znak żałoby zostały opuszczone do połowy masztu. Król Manuel abdykował, jak wiadomo, w roku 1910, gdy w Portugalji ustanowiono rządy republikańskie i od tego czasu zamieszkiwał w Anglii.

11 milionów bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych

Jak donosi prasa angielska, bezrobocie w Stanach Zjednoczonych wzrosło od początku roku bieżącego o półtora miliona osób i wynosi obecnie ponad 11 milionów.

Konferencja mocarstw trwa jeszcze Sprzeczna ocena sytuacji lozańskie

Lozanna, 4. 7. — (PAT). Mac Donald odbył wczoraj 90-minutową konferencję z ministrami niemieckimi, a następnie zakomunikował delegacjom pięciu mocarstw wieści o obecnym stanie narad. Mac Donald zamierza przedłużyć swój pobyt w Lozannie w nadziei doprowadzenia konferencji do pomyślnych rezultatów.

Paryż, 4. 7. — (PAT). Prasa ocenia przebieg wczorajszej konferencji w Lozannie jako bardzo zadawalający z punktu widzenia francuskiego, gdyż zacieśniło się porozumienie francusko-brytyjskie. Z punktu widzenia międzynarodowego dzień wczorajszy zdaniem

dzienników nie wykazał żadnego poważniejszego postępu.

Londyn, 4. 7. — (PAT). Z Lozanny nadeszły do Londynu w ciągu nocy bardzo pesymistyczne wiadomości, według których można się spodziewać, że Niemcy odrzucą propozycję pięciu mocarstw. Kanclerz von Papen zaproszony jest na godz. 9 rano do Mac Donalda, który przedłoży mu propozycje aliantów jako ostateczne. Sądzą, że von Papen skomunikuje się z Berlinem dziś przed południem i udzieli swej odpowiedzi negatywnej po południu. W Londynie nie roszą żadnych pomyślnych nadziei co do rezultatu konferencji lozańskie.

„Gigantyczna” flota powietrzna Polski zatruwa gazami Prusy Wschodnie

Propaganda militarystyczna zatacza coraz szersze kręgi w Prusach Wschodnich. Jednym z jej przejawów jest coraz staranniejsze i na całym terenie organizowana obrona przeciwlotnicza. W pow. olsztyńskim zorganizowano 500 mężczyzn, podzielonych na oddziały według parafij. W każdej miejscowości założono posterunek meldunkowy, który obsadzi się przez 4 lub 3 wykwalifikowanych sanitariuszy. Przygotowania są motywowane posiadaniem wielkiej floty powietrznej przez państwa sąsiednie, które mogą zatruć w krótkim czasie cały kraj...

Okolo 400 słuchaczy i słuchaczek akademii pedagogicznej w Elblągu otrzyma wakacyjne 3 tygodniowe praktyki w szkołach miejskich w charakterze asystentów. Szczególnie uwzględnia się corocznie tereny „dwujęzyczne”, a więc pow. Sztum. W r. b. rząd przeznaczył na ten cel większe fundusze i zapewnił w ten sposób obsłanię polskich powiatów na Mazowszu Pruskim.

Ostatni fakt jest jeszcze jednym przejawem forsowania akcji germanizacyjnej pomimo coraz ostrzejszego kryzysu.

Demagogia partyjna święci triumfy Krawe zajścia w Lisku.

O zajściach, jakie zdarzyły się onegdaj w Lisku, w Małopolsce Wschodniej, komunikują prasie warszawskiej ze sfer oficjalnych:

Nastroje burzliwe włościan powiatu liskiego, podsycane przez uwijających się wśród nich agitatorów komunistycznych, przybrały w dniu wczorajszym na sile.

Grupy włościan, otumanione kolportowanymi ulotkami o wprowadzeniu pańszczyzny, mającej jakoby nastąpić już w dniu 1 lipca r. b., uzbrojone w pałki, koły, widły i motyki, dopuścili się gwałtu na osobach dwóch dzierżawców miejscowych majątków ziemskich. Dzierżawcy ci zostali cięż-

ko pobici przez sfanatyzowane tłumy, które gromadziły się począwszy na drogach gm. Łobódzew, Telesznica i Sanna.

Wobec wyczerpania wszelkich środków perswazji i wszelkich prób uspokojenia wzburzonych ciemnych mas, policja przy obecności wojskowych oddziałów, asystujących wobec agresywnych postaw włościan przystąpiła wczoraj po południu do energicznego rozpraszania tłumów i aresztowania agitatorów.

Ponieważ na terenie gm. Telesznicy, tłum, złożony z kilkuset osób, stawiał czynny opór policji, przyczem w stronę jej padły strzały, w wyniku których dwóch policjantów zostało rannych, policja po wy-

czerpaniu wszelkich środków innych, zmuszona była użyć broni, poczem tłum rozproszył się całkowicie.

Przy likwidowaniu zajęć pięć osób zostało zabitych, osiem odniosło rany.

W godzinach wieczornych akcja likwidowania zamieszek została w zupełności na terenie całego powiatu liskiego zakończona. We wszystkich gminach zapanował spokój. Tłumy rozeszły się do domów.

Władze przeprowadzają obecnie aresztowania podburzających włościan, agitatorów, którzy poniosą całkowitą odpowiedzialność za zajścia przez nich wywołane.

an Prezydent Rzplitej opuścił Ciechocinek

Ciechocinek, 4. 7. — (PAT). W sobotę o godz. 9 rano Pan Prezydent Rzeczypospolitej skończonej kuracji wyjechał żegnany przez przedstawicieli władz z gen. Paślawskim na czele oraz przez liczne delegacje organizacyj.

Strzelcy maszerują! Walny zjazd Związku Strzeleckiego

Warszawa, 4. 7. — (PAT). Wczoraj o godzinie 10 rano w sali Rady Miejskiej ROZPOCZĄŁ SIĘ WALNY ZJAZD DELEGATÓW ZWIĄZKU STRZELECKIEGO Z CAŁEJ RP. Na otwarcie zjazdu przybyli członkowie rządu z p. premierem Prystorem, minister W. R. i O. P. Jędrzejewicz, powiatowe i senatorowie, prezes klubu BBWR, awentur, generalicja z generałem Rydz-Smym i Orlicz-Dreszerem, przedstawiciele władz państwowych oraz zaproszeni goście. W sali i galerji szereg wygłoszeń delegacji z wszystkich okręgów Związku Strzeleckiego. Obrady zagał prezes red. Stępczyński.

Już jutro rozpoczynamy druk tłumaczonej z francuskiego świetnej powieści sensacyjnej znanego autora belgijskiego Stanisława Andrzeja Steemana p. t.: „Dziwny Manekin”.

Steeman zalicza się bezsprzecznie do autorów beletrystyki kryminalnej, gdyż utwory jego cieszą się wyjątkowym powodzeniem nie tylko we wszystkich krajach Europy, ale i w Ameryce, konkurując skutecznie z tak bogatą tamtejszą literaturą kryminalną. Powodzenie zawdzięcza autor niezawodnie swej umiejętności rozbudzania i utrzymywania w niesłabnącym napięciu zainteresowania czytelnika, gdyż powieści jego odznaczają się zawsze nadzwyczaj oryginalną, jędrną w swoim rodzaju intrygą, nad którą cechuje je niezmiernie żywe tempo, lekkość stylu, oraz ogromna doraźność sympatycznego, niekiedy nieco złośliwego humoru.

Bezprzykładny cynizm pruski

W naczelnym hitlerowskim organie „Völkischer Beobachter“ z dnia 30 czerwca br. ukazał się bezprzykładny wręcz artykuł, będący jaskrawym przykładem cynizmu niemieckiego, usiłującego przypisać imperialistyczne dążności niemieckie — Polsce.

Artykuł, zatytułowany: „Die Abschneidung Deutschlands im Osten durch Polen“ („Spętanie Niemiec przez Polskę na Wschodzie“), wyszedł z pod pióra niemieckiego oficera, pułkownika Himmendaala. Jak już sam tytuł wskazuje, autor w pikelhaubie chciałby w tym artykule „wykazać“, że hasło: „Drang nach Osten“ nie zostało zapewne rzucone przez Bismarcka, lecz że „było i jest“... myślą przewodnią Polski, udaremniającej Niemcom korzystanie z ich rzekomych „naturalnych praw“ na Wschodzie Europy, szczególnie nad Bałtykiem.

Oto niektóre ustępy z tej cynicznej elukubracji:

„Polska stała się znowu bardzo wyraźną. Cele swoje wojenne (!?) proklamuje obecnie zupełnie jawnie. Jak oświadczył niedawno w Warszawie były konsul polski w Królewcu, (kto?) następnym zadaniem Polski będzie „oswobodzenie państw nadbałtyckich: Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii i — Prus Wschodnich“. Oswobodzenie to ma nastąpić na drodze dyplomatycznej“...

„Od tysiąca lat dąży Polska do objęcia zwierzchnictwa na wschodnich wybrzeżach Bałtyku... Aczkolwiek po trzecim rozbiore Polski pomysły (!) te miały do roku 1918 charakter tylko teoretyczny, nie były one jednak nawet i wówczas (!) całkowicie pogrzebane. Po urzeczywistnieniu planów odbudowy Polski przez niemiecko-austriackie rządy wojenne (!!), wysoce napięta polska świadomość państwową została owładnięta takim głodem mocarstwowości, że prawie go niepodobna naspokoić... Osią polskiej polityki zagranicznej jest od roku 1918 i dziś jeszcze myśl stworzenia bałtyckiej Ententy pod komendą Warszawy. Ma to być konfederacja wszystkich państw nadbałtyckich (!) włącznie z Prusami Wschodnimi i Finlandją (!) pod gospodarczym i politycznym przewodnictwem Polski. W dalszym jej planie jest stworzenie w południowych krajach tej ententy tj. w Prusach Wschodnich i na Litwie całego systemu korytarzy (!!) w celu odosobnienia Niemiec od reszty Europy. Dwa takie, stworzone już przez Polskę korytarze istnieją: jeden na Zachodzie Prus Wschodnich (Pomorze!), drugi na wschodniej granicy Litwy: „korytarz“ wileński (!!!) Aby przeprowadzić swoje cele bałtyckie, dyplomacja polska używała najnieprawdopodobniejszych środków (!?), idąc ściśle po linii swego mocodawcy z Europy zachodniej („suwerena“ francuskiego!), którego celem jest polityczne i gospodarcze okrzyżenie (!) Niemiec“...

„Żelazny pierścień dookoła Niemiec musi być zamknięty!“ — oświadczył rzekomo autorowi artykułu pewien polityk Ententy w r. 1923.

„Völkischer Beobachter“ zali się dalej na rzekomy „postęp odosobnienia Niemiec“ Twierdzi, że linje łączności pomiędzy politycznymi i gospodarczymi ośrodkami europejskiego Wschodu i Zachodu szły jawniej przez Niemcy, — „obecnie zaś z przerażeniem (!) trzeba zauważyć linje te coraz bardziej wypadają z rąk niemieckich i okrążają Germanję“... „Nieliczona ilość własnych linii okrętowych (tu ich boli!!!) łączy bezpośrednio Rewel, Rygę, Litwę, Kłajpedę i Gdynię z Europą Zachodnią“...

Dla „wykazania“, że Polska rzekomo tworzy w krajach bałtyckich ową „antyniemiecką“ konfederację państw, — hitlerowski pułkownik przytacza szereg fantastycznych „przykładów“. Oto np. — wedle niego — na Litwie Waldemars został powalony w chwili, gdy „zaczął“ (!) wraz z Niemcami występować przeciw „wspólnemu wrogowi“ tj. Polsce, z którą przychylnie współdziałał „polenfreundliche“... Jezuici i wogóle 100% polonofilski kler. Na Łotwie i w

Estonii... Polska pracuje rzekomo również nad „oswobodzeniem z niemieckiego jarzma“, aczkolwiek — jak twierdzi plk. Himmendaal — „na terenach tych państw żyje od 600 lat lud pochodzenia germańskiego (?), stanowiący niemiecką wyspę w słowiańskim oceanie“... Nawet Finowie — zdaniem autora — „są również (!) związani z Matką — Germanją, gdyż w żyłach ich płynie krew mongolko-niemiecka (!!!), a pozatem... armja fińska kształtowała się pod kierunkiem niemieckich oficerów (gen. von der Goltz)“... Ale i tu... „Polska bruździ“.

Cynizm hitlerowskiego pułkownika posuwa się aż do twierdzenia, że... Polska przy pomocy państw bałtyckich przygotowuje wojnę przeciw Niemcom. Słuchajmy:

„Nieudały pucz na Gdańsk (!), bojowy krzyk o trójkąt heilsberski (!), bandytyzm na terytorjum Kłajpedy (?), bojkot towarów niemieckich na Litwie, zabór niemieckiego kościoła w Rydze (wszystko „wina“ Polski!), polskie szykany (!!!) przeciw Gdańskowi, — wszystko to są pierwsze pomruki nadeciągającej burzy: — frontu bałtyckiej Ententy. Gdy

burza ta się rozpęta, — szkody, które poniosą Niemcy i Europa, będą niezmierzone. To też wszyscy Niemcy winni pamiętać o słowach — Focha: „Następna wojna światowa wybuchnie na Pomorzu!“

Marszałek Foch znał Niemców. Wiedział, że jeśli nie będą zdruzgotane, nie wyrzekną się swego „Drang nach Osten“. Znał także i Polskę i wiedział, że za żadną cenę Polska Pomorza swego nie odda.

Cynizm niemiecki, próbujący po tyłu prowokacjach ze swej strony jeszcze „udowodnić“, że to rzekomo Polska winna jest naprężeniu stosunków polsko-niemieckich, — nie odniesie dziś żadnego efektu. Nie my jesteśmy stroną zaczepną, nie my prowokujemy możliwość zbrojnego starcia nad brzegiem Bałtyku, nie my zbroimy się do wojny.

Ale ta sama zimna krew, którą do tychczas zachowujemy wobec wszystkich niemieckich cynizmów i prowokacji, napewno nie opuści nas i w momencie, gdyby pruski „Drang nach Osten“ od dzisiejszych pogroźek ośmielił się przejść do czynu.

Polska — Piłsudski — Gdańsk

Wielki dziennik jugosłowiański o stosunkach polsko-gdańskich

Jeden z największych dzienników jugosłowiańskich, „Vreme“, zamieścił 3 artykuły poświęcone Polsce, objęte wspólnym tytułem „Polska — Piłsudski — Gdańsk“. Pierwszy z tych artykułów, zapożyczony w wielką podobiznę Marszałka, omawia sytuację wewnętrzną w Polsce i rolę Marszałka, jako wychowawcy narodu. Drugi artykuł porusza sytuację gospodarczą Polski na tle kryzysu światowego, stwierdzając, że Polska potrafiła oprzeć się i uniezależnić w dużym stopniu od za-

lewającej Europie fali drożyzny, zastoju w przemyśle i bezrobocia. Wreszcie trzeci artykuł poświęcony jest stosunkom polsko-gdańskim. Gdańsk — według słusznej oceny „Vreme“ — jest tym punktem wypadowym wojującego nacjonalizmu niemieckiego, który grozi nie tylko Polsce, lecz i Europie nowymi powikłaniami.

Wszystkie artykuły utrzymywane są w tonie jaknajściślejszej solidarności ze stanowiskiem Polski i jaknajwiększego uznania dla polityki Marszałka Piłsudskiego.

Piękny program przyjaźni z Polską

Na Węgrzech o przyjaźni z Polską

Dziennik budapeszteński „Nemzeti Ujsag“ stojący blisko rządu węgierskiego, zajmuje się w artykule wstępnym p. t.: „Przyjaźń i rzeczywistość“ pióra Macieja Nellerera zagadnieniem, na jakim polu powinny pracować nowopowstałe organizacje polsko-węgierskie.

Obok pielęgnowania odwiecznych uczuć braterskich trzeba bliżej zapoznać się z własnymi walorami narodowymi i zawrzeć bliższy kontakt na polu kulturalnym, społecznym i gospodarczym. Duży pożytek może przynieść w kierunku wzajemnego poznania się, bliższa znajomość literatury, malarstwa, obecnego stanu życia umysłowego, muzyki życia teatralnego zarówno na Węgrzech, jak i w Pol-

sce. Wymiana artystów, organizowanie wyjazdów pisarzy i malarzy, tłumaczenie wyborów dzieł literatury polskiej i węgierskiej, wysyłanie dziennikarzy do ściślejszego zapoznania się z sytuacją narodu polskiego i węgierskiego przyczyni się do utrzymania żywego kontaktu między dwoma narodami.

Polska i Węgry mają w dobie obecnej zadanie podobne, jak przed wiekami, gdy bronili Europy, przed hordami tatarskimi i tureckimi. Kraje te mają wspólną mentalność, wspólny pogląd na świat głęboką wiarę i dużo wspólnych interesów, bronić więc muszą wytrwale tych skarbów narodowych.

Cała Polska jednomyślnie bojkotuje Gdańsk

W ostatnich dniach na terenie całej Rzeczypospolitej odbył się szereg potężnych, wprost żywiołowych manifestacji przeciwko prowokacjom niemieckim i ich atakom na całość granic polskich na Pomorzu.

Silnie zaznaczyła się zwłaszcza zdecydowana postawa zajęta przez kombatanów zorganizowanych w Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny w skład której wchodzi: Związek Oficerów Rezerwy, Zw. Legionistów, Zw. Obrońców Lwowa, Zw. Podoficerów rezerwy, Zw. Inwalidów, Legja inwalidów, Zw. b. wojsk. Straży kolejowej, Legion Śląski, Korpus wysłużonych wojskowych, Zw. legionistów i t. d. Tlumne wiece odbywały się w tej sprawie we Lwowie pod przewodn. prez. Federacji hr. Wojciecha Gołuchowskiego.

Na zgromadzeniu we Lwowie prez. Zw. Of. Rez. dyr. E. Kwiatkowski w referacie swym zasadał jasno i niezbicie odwieczne prawa Polski do Pomorza, Gdańska i Ziemi Bałtyckich.

Podobne wiece odbyły się na prowincji, m. in. w Bóbroce, Brodach, Chodorowie, Drohobyczu, Jarosławiu, Kamionce Strumiłowej, Kaluszu, Rzeszowie, Grzymałowie i t. d. Wszędzie ogłoszono gorące rezolucje, przy czem podkreślano, że Zjednoczone Związki

Federacji Polskich Obrońców Ojczyzny zwracają się do Alianckich Kombatanów, zrępowanych w Fidauc ze wskazaniem i ostrzeżeniem przed wspólnym wrogiem wyrażając przytem nadzieję, iż Fidauc ponownie zaznaczy, że dążenie do blokowania Polsee dostępu do morza i ujścia Wisły musi być uważane za prowokację i akt wrogi wobec Aljan-tów.

Protast przeciwniemiecki pracowników umysłowych Ziemi Zachodnich.

W ub. środe, dnia 29 b. m. obradował w Poznaniu zjazd delegatów Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, liczących razem około 7.000 członków. Uchwalono następującą rezolucję:

„Pracownicy umysłowi województw zachodnich poznańskiego i pomorskiego, zorganizowani w Unję Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, zebrani na inauguracyjnym posiedzeniu Rady Okręgowej Unji w Poznaniu w związku z ostatnimi atakami Niemców na Polskę, zakładają uroczysty i stanowczy protest przeciwko zakusom hakaty pruskiej, wymierzonym w całość granic Rzeczypospolitej, oświadczając równocześnie, że gotowi są z bronią w rękę bronić każdej dziazi ziemi polskiej. Ogół pracowników umysł-

Depesza uczestników Kongresu Eucharystycznego w Radomiu do Marszałka Piłsudskiego

Sekretariat osobisty P. Marszałka Piłsudskiego podaje do wiadomości następującą depeszę, otrzymaną dnia 28 czerwca r.b.

„Zebrani w Radomiu uczestnicy Kongresu Eucharystycznego, idąc za nakazem poczucia obywatelskiego i obowiązku, zwracają swój wzrok w stronę Pierwszego Marszałka Polski i składają hołd, wyrażają uczucia miłości Ojczyzny i gotowość do wiernej służby dla dobra Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. (—) Włodzimierz Jasiński, biskup sandomierski“.

Życzenia p. gen. Paławskiego dla walnego zjazdu Związku Strzeleckiego

P. gen. Stefan Paławski wysłał pod adresem zarządu głównego Związku Strzeleckiego w Warszawie depeszę treści następującej:

„Nie mogąc osobiście przybyć na zjazd przedstawicielei zasylam naszej armji ochotniczej życzenia dalszego wspaniałego rozwoju opartego o wzniosłe tradycje Strzelców Komendanta i Legionów oraz o wczesnie żywą siłę Wojska Polskiego. Dowódca Okręgu Korpusu Nr. 8. Stefan Paławski, gen. bryg.“

Dwa oblicza Temidy niem.

Sąd niemiecki w Szczytnie uwolnił 23 hitlerowców, oskarżonych o zorganizowanie nielegalnego pochodu wbrew zakazom „Notverordnung“.

Jak wiadomo, sąd w Olsztynie skazał za urządzenie zebrania politycznego w zamkniętym lokalu kierownika Związku Polaków na Prusy Wschodnie, Jankowskiego i sekretarza Barcza po 3 miesiące więzienia.

Akwaforia p. Prezydenta Rzeczypospolitej

Znany akwafortysta, p. Adam Herszaff, wykonał portret P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Odbitki tej akwaforty, dla jej wysokich zalet artystycznych, zakupione zostały przez kancelarię cywilną P. Prezydenta Rzeczypospolitej, Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego, oraz szereg instytucji państwowych.

Żydzi w gablotkach

Na uniwersytecie wiedeńskim doszło do awantur i ekscesów, urządzonych przez studentów narowo „socjalistycznych na znak protestu przeciw nowemu regulaminowi egzaminacyjnemu na wydziale medycznym. Narodowi socjaliści wtargnęli do sal wykładowych, wołając przez z ydami, przyczem poturbowali słuchaczy żydów. Kilku studentów żydów zostało rzuconych na gablotki, wskutek czego szyby gablotek zostały wybite. Następnie przypuścili narodowi socjaliści szturm do kancelarii dziekanatu. Napastników z trudem udało się usunąć.

Śniadalnia i Restauracja
„KOPERNIK“
dawn. Dammann i Kordes. 4813
T o r u n, Stary Rynek 33/34
Obiady od 90 gr. kolacje,
bufet zimny i gorący.
Ceny włącznie z obsługą.

Naczelnym hasłem oficerów rezerwy z bronią u nogi frontem do morza

Wszepolski Zjazd Związku Oficerów Rezerwy w Gdyni

Wszepolski Zjazd Oficerów Rezerwy w Gdyni — jak można było przewidywać — PRZEKSZTAŁCIŁ SIĘ W WIELKĄ POWSZECHNĄ MANIFESTACJĘ NA RZECZ POLSKOŚCI POMORZA I WYBRZEŻA MORSKIEGO. Zjazd zaszczylicili swoją obecnością reprezentanci władz w osobach wicemin. skarbu Kozłowskiego jako reprezentanta p. Prezydenta Rzeczypospolitej i Rządu, dowódcy O. K. VIII gen. Paławskiego jako reprezentanta Marszałka Piłsudskiego, Wojewody Pomorskiego Kirtklicsa, Generalnego Komisarza R. P. w Gdańsku min. Papee, Komisarza Rządu m. Gdyni Zabierzowskiego, prezesa Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny gen. Góreckiego, wicemarszałka Sejmu dr. Polakiewicza.

Kierownictwo zjazdu objął osobiście prezes Zarządu Głównego Związku b. min. przem. i handlu inż. Eug. Kwiatkowski.

W niedzielę rano w pierwszym dniu zjazdu, delegaci z całej Polski w liczbie około 700 osób wraz z przedstawicielami władz, zgromadzili się w kościele Najśw. Marii Panny na uroczystym nabożeństwie, odprawionem przez ks. prob. Turzyńskiego. Następnie w „Morskiem Oku” odbyło się przy wypełnionej sali OFICJALNE OTWARCIE ZJAZDU.

Pierwszy jako gospodarz zjazdu przemówił prezes Okręgu Pomorskiego Związku mjr. Miecz. Paluch, omawiając powody, jakie skłoniły Związek do wyboru Gdyni jako miejsca Zjazdu. „Gdynia” — mówił mjr. Paluch — „została wybudowana nie tylko po to, byśmy mogli tutaj stawiać czoło zakusom pruskim na odwieczną polską dzielnicę pomorską, lecz również po to, aby umocnić się wewnętrznie, aby stworzyć dla państwa należyte podstawy rozwoju. Gdynia wraz z morzem jest częścią naszego życia, częścią naszego ducha. Jak twardo dawniej broniła polskości ludność Pomorza, tak samo twardo bronić będzie Rzeczpospolita tego najdroższego skarbu, jaki odziedziczyła, t. j. POLSKIE MORZE. Najlepszą odpowiedzią na zakusy pruskie jest tworzenie armii rezerwowej i ćwiczenie wojskowe młodzieży pod kierownictwem fachowych sił wojskowych.

Po przemówieniu mjr. Palucha zabrakł głos min. Kwiatkowski, witany burzliwymi oklaskami.

PAN PREZYDENT I MARSZAŁEK PIŁSUDSKI NIECH ŻYJĄ!

„Droży Koledzy” — mówił p. minister — „Obchód jubileuszowy w roku bieżącym jest obchodem, jaki może w przyszłych dziesięcioleciach istnienia Związku już się nie powtórzy. Dzisiaj bowiem w szeregach naszych znajdują się ci, którzy w latach wojny światowej i w zaraniu niepodległości, idąc samorzutnie w bój, własną pierś walczyli o wolność Polski. Gromadzi się w Związku naszym zasób sił, które służyły państwu wówczas, kiedy jeszcze nie można było przewidzieć skutków poniesionych trudów i ofiar. Jesteśmy karnymi sługami państwa i chcemy nimi pozostać w dobre, kiedy na całym świecie rozluźniają się więzy karności społecznej i państwowej. Dlatego też będę niewątpliwie wyraził uczucie wszystkich kolegów, jeśli otwierając ten zjazd, wzniosę gorący okrzyk: „Pan Prezydent Rzeczypospolitej i nasz Wielki Wódz Marszałek Józef Piłsudski niech żyją!”

Gdy przebrzmiały dźwięki hymnu narodowego, odegranego przez orkiestrę marynarki wojennej, przemówił z kolei wicemin. Kozłowski. P. minister, witając zjazd w imieniu P. Prezydenta Rzeczypospolitej i Rządu, podkreślił doniosłą rolę oficerów rezerwy jako przewodniej straży narodu, świadczącej o jego gotowości bojowej. Są oni jednak również doniosłym czynnikiem społecznym, wykrywającym codzienny trud życia, — są odpowiedzialnymi za życie Polski.

Nie jest przypadkiem, że zjazd dzisiaj odbywa się w Gdyni, gdyż Gdynia właśnie jest jednym z cudów życia polskiego. Jest ona dowodem naszej tężyzny narodowej, dowodem, że Polska nie jest partykularzem, lecz mocarstwem. GDYNIA, TO JAKGDYBY BILET WIZYTOWY, ZŁOŻONY PRZEZ POLSKĘ ŚWIATU U BRZEGÓW POLSKIEGO MORZA...

DOWÓDCA O. K. VIII — DO DELEGATÓW.

„Panowie oficerowie — mówił p. generał — przez moje usta zwycięski nasz Wódz Marszałek Piłsudski przesyła Wam żołnierskie pozdrowienie. (Długotrwałe oklaski. Zebrani powstają z miejsc).

Słowa moje, oficera zawodowego, do oficerów rezerwy, mogą być krótkie jedynie i zwięzłe. Wódz i armia czynna składają Wam życzenia, ciesząc się z rozrostu waszej organizacji, z tego, że hufiec wasz z roku na rok staje się coraz liczniejszy. Z radością stwierdzam, że przyjęście w swoje grono również podchorążych rezerwy, którym powinniście być światłym przykładem. Liczymy na was, że w całokształcie pracy przysposobienia wojskowego pokonacie największe trudności.

MARSZAŁEK PIŁSUDSKI WYPOWIEDZIAŁ ONGIS PAMIĘTNE SŁOWO O CZASACH, KTÓRYCH ZNAMIENIEM BĘDZIE WYŚCIG PRACY, JAK DAWNIEJ BYŁ NIEM WYŚCIG ŻELAZA I WYŚCIG KRWI. Dzisiaj jednak znowu obok wyścigu pracy widzimy coraz wyraźniej groźbę nawrotu do wyścigu żelaza i krwi. Nie z naszej strony idą te groźby, lecz w imieniu armii oświadczam, że zmuszeni do udziału w tym wyścigu staniamy doń chętnie, licząc na was, Koledzy, że tak jak my i wy do niego będziecie przygotowani. A wtedy W WYŚCIGU TYM ZDOBYĆ PO TRAFIMY PIERWSZE MIEJSCE.

Przemówienie swoje gen. Paławski zakończył okrzykiem: „ARMIA REZERWOWA NIECH ŻYJE!”

PRZEMÓWIENIE KOMISARZA ZABIERZOWSKIEGO.

W dalszym ciągu głos zabrał komisarz Rządu Zabierzowski, witając imieniem miasta z otwartymi ramionami uczestników Zjazdu z min. Kwiatkowskim na czele, który słusznie nazywany jest twórcą Gdyni. Komisarz Zabierzowski wyraża wdzięczność kierownictwu Związku, że wybrało Gdynię na miejsce zjazdu jubileuszowego, i daje wyraz przekonaniu, że NIETYLKO CHĘĆ OBEJRZENIA POSTĘPÓW W ROZBUDOWIE MIASTA I PORTU ORAZ UJAZDZENIA FAL POLSKIEGO BAŁTYKU SPROWADZIŁA TU TAK LICZNE ZASTĘPY OFICERÓW REZERWY Z CAŁEGO KRAJU, LECZ RÓWNIEŻ PRAGNIENIE, BY W CHWILI KIEDY ODWAŻNO SIĘ RZUCIĆ NA SZALĘ MIĘDZYNARODOWYCH PRZETARGÓW SPRAWĘ PRZYNALEŻNOŚCI TEGO SKRAWKA POLSKIEJ ZIEMI NADMORSKIEJ, DAĆ DOWÓD JEDNOMYŚLNOŚCI CAŁEGO NARODU I NIEZŁOMNEJ JEGO WOLI ODPARCIA WSZELKICH ZAKUSÓW NA POLSKIE WYBRZEŻE.

BACZMY NA ZACHÓD.

W imieniu Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny przemówił gen. Górecki. „Za ścianą zachodnią — mówił gen. Górecki — odbywa się proces fermentów

przeciw Polsce, który wykazuje ciekawą ewolucję. Z początku znajdował on wyraz w wystąpieniach organizacji społecznych, dzisiaj przyłączyły się do nich czynniki urzędowe. W pierwszych latach naszej niepodległości mówiono o Polsce jako o państwie sezonowym, które wcześniej czy później musi się załamać. Gdy jednak przekonano się o żywotności Polski i o wielkim dorobku od czasu zdobycia niepodległości, wtedy zmieniły się metody wrogiej nam propagandy. Obiektem ataków stały się granice zachodnie Polski, przede wszystkim Pomorze. Dlatego dobra jest rzeczą, że zjazdy takie, jak dzisiejszy odbywają się w Gdyni, nad polskim morzem. Mają one bowiem zadokumentować, że NA TEMAT POLSKOŚCI POMORZA ŻADEN Z POLAKÓW DYSKUSJI NIE PODEJMIE.

ZNACZENIE DLA POLSKI WŁASNego DOSTĘPU DO MORZA.

Po przemówieniach jeszcze kilku mówców, m. in. reprezentanta Ligi Morskiej i Kolonjalnej, dr. Rosińskiego, zabrał głos ponownie min. Kwiatkowski, wygłaszając referat o znaczeniu dla Polski własnego dostępu do morza.

Na wstępie p. minister omówił ponury bilans wojny światowej, przytaczając rejestr zastraszających cyfr, świadczących o spustoszeniach, jakich dokonała wojna. „Zdawało się — mówił p. minister — że z tego potopu dziejowego powstanie nowy świat, oparty na prawie i sprawiedliwości. Niestety, rozwój wypadków w ostatnich latach dowiódł nam, że żyjemy w okresie podstępny i gwałtów, choć pozornie zamaskowanych. I dzisiaj, gdy tutaj obradujemy, TYSIĄCE CIEMNYCH SIŁ PRACUJĄ, BY PRZYGOTOWAĆ FRONT OPINII PRZECIW POLSCE, PRZECIW ZIEMI POMORSKIEJ I ŚLĄSKIEJ. A przecież nikt chyba nie ma tylu argumentów co my, dowodzących niezbitnie praw naszych do Pomorza i Śląska. Argumentów historycznych, kulturalnych, narodowych itd. — dostarczyły nam obficie nawet źródła niemieckie. Mapy i dzieła naukowe, wydane w Niemczech w okresie przedwojennym, mówią o tem jasno i niedwuznacznie. Czyż potrzeba nam lepszych dowodów?

Niemniej dobitnymi są również argumenty gospodarcze. Żadne państwo, wymieszane wojną, nie mogłoby się podźwignąć bez należytego rozwoju handlu zagranicznego. Którędyż ma iść ta nasza ekspansja gospodarcza nazwewnątrz? Na wschodzie granica gospodarcza, dawniej niezwykle ożywiona, dzisiaj jest martwa. Na zachodzie Niemcy gwałtownie podcinają handel Polski. Granica południowa zaś, górzysta i mało dostępna dla dróg komunikacyjnych, nie posiada dla handlu większego znaczenia.

Pozostaje więc tylko ten gościnnie skrawek polskiego morza, przez które już dzisiaj idzie przeszło 60 proc. polskiego eksportu.

Na zakończenie p. minister wypowiedział te mocne słowa:

„CHOCIAŻ PRAGNIEMY PRACOWAĆ POKOJOWO W GRANICACH, USTALONYCH PRZEZ TRAKTATY, OBOJĘTNIE, CZY KRZYWDZĄ NAS CZY PROTĘGUJĄ, TO JEDNAK MY, OFICEROWIE REZERWY, W CHWILI ZAGROŻENIA ZIEMI POMORSKIEJ, STANIEMY TU Z BRONIĄ W RĘKU, BY BRONIĆ GRANIC NASZYCH TAK JAK W CZASACH GRUNWALDU RYCERSTWO NASZE BRONIŁO POLSKI. MY, OFICEROWIE REZERWY, STAJEMY FRONTEM DO TEGO NAJWIEKSZEGO SKARBU RZECZYPOSPOLITEJ, DO MORZA POLSKIEGO I SŁUBUJEMY MU WIERNOŚĆ W PRACY I WYTRWAŁOŚĆ W OBRONIE.

ZAKOŃCZENIE ZJAZDU.

Po zakończeniu uroczystego zebrania uczestnicy zjazdu udali się na pomost, skąd przyglądali się pokazowi ataku lotniczego, urządzonego z racji rozpoczęcia Tygodnia L. O. P. P. Następnie na holownikach zwiedzili port, poczem w kasynie marynarki wojennej odbył się wspólny obiad. O godz. 6 popoł. w sali Szkoły Morskiej rozpoczęły się walne obrady zjazdu.

T A R G I

PRZEŁADOWANE SĄ OWOCAMI ZA BEZCEN. PAMIĘTAJ O ZAPASIE NA CIĘŻKĄ ZIMĘ — JUŻ CZAS SMAŻYĆ.

„Wykrzeszmy posłuch, hart i posłuszeństwo” Legjoniści stolicy do społeczeństwa polskiego

Legjoniści z Warszawy, na walnym zjeździe swego związku, pod koniec obrad jednogłośnie uchwalili następującą rezolucję:

„Wobec bezczelniejszych z dniem każdym prowokacyj wojującego nacjonalizmu niemieckiego, który już bez osłon wyciąga zaborczą dłoń po odwieczną polską ziemię, legjoniści stolicy, zebrani na dorocznym swych obradach, oświadczając publicznie i dobitnie swoim i obcym: — trwając nieugiętnie w dalszej wierniej służbie nienaruszalności granic i mocarstwowego stanowiska Najjaśniejszej Rze-

czypospolitej, niepodległość Ojczyzny, wywalczoną na polach bitaw, okupioną krwią naszych towarzyszy broni, utrzymamy nienaruszoną, każdej chwili gotowi do odparcia siłą jakichkolwiek prób gwałtu, które godziłyby w całość i majestat Rzeczypospolitej.

WIERZYMY, ŻE CAŁE SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE ZJEDNOCZONE Z NAMI W TEM DĄŻENIU, WYKRZESZE POTRZEBNY POSŁUCH, HART I NIEUSTĘPLIWOŚĆ, WOBEC KTÓRYCH BEZSIŁNE BĘDĄ WSZELKIE WROGIE ZAKUSY”.

Samoloty niemieckie nad Pomorzem

Czy długo jeszcze znosić będziemy prowokacje niemieckie?

Nie przebrzmiały jeszcze echa wiadomości o naruszeniu granicy polskiej przez samoloty niemieckie w maju b. r., gdy mamy znów do zanotowania 4-ry wypadki, z dwóch pierwszych dekad czerwca b. r., przelotu samolotów niemieckich nad Pomorzem.

Dnia 3. VI. br. o godz. 16.15 przelatywał ponad miejscowością graniczną Brzeźno samolot niemiecki o znakach „D-1080“ w kierunku lotu z Bütow do Gr. Peterkau na wysokości 150 m.

Dnia 4. VI. b. r. około godz. 18.45 krążył nad Tczewem oraz parokrotnie nad koszarami 2. Bataljonu Strzelców na wysokości 200 m. dwupłatowiec bez żadnych oznak; po 20 minutowym krążeniu tajemniczy ten samolot odleciał w kierunku Starogardu.

Dnia 4. VI. b. r. o godz. 18.15 przelatywał samolot niemiecki „D-1088“ ponad Kamienicą Królewską, pow. Kartuzy, w kierunku lotu z Wejherowa do Stolp, na wysokości 120 mtr.

Dnia 18. VI. b. r. o godz. 14.10 na wysokości zaledwie 50 mtr. przelatywał samolot niemiecki dwuosobowy ponad m. Rowiste, w kierunku lotu z Bütow do Schlochau. Na kadłubie miał znaki „D. O-A. Ab. B.“

Reasumując zatem przeloty w maju i czerwcu br. należałoby zastanowić się nad stanem rzeczy i żądać zbadania przez powołane czynniki międzynarodowe sprawy tajnego niemieckiego lotnictwa woj-

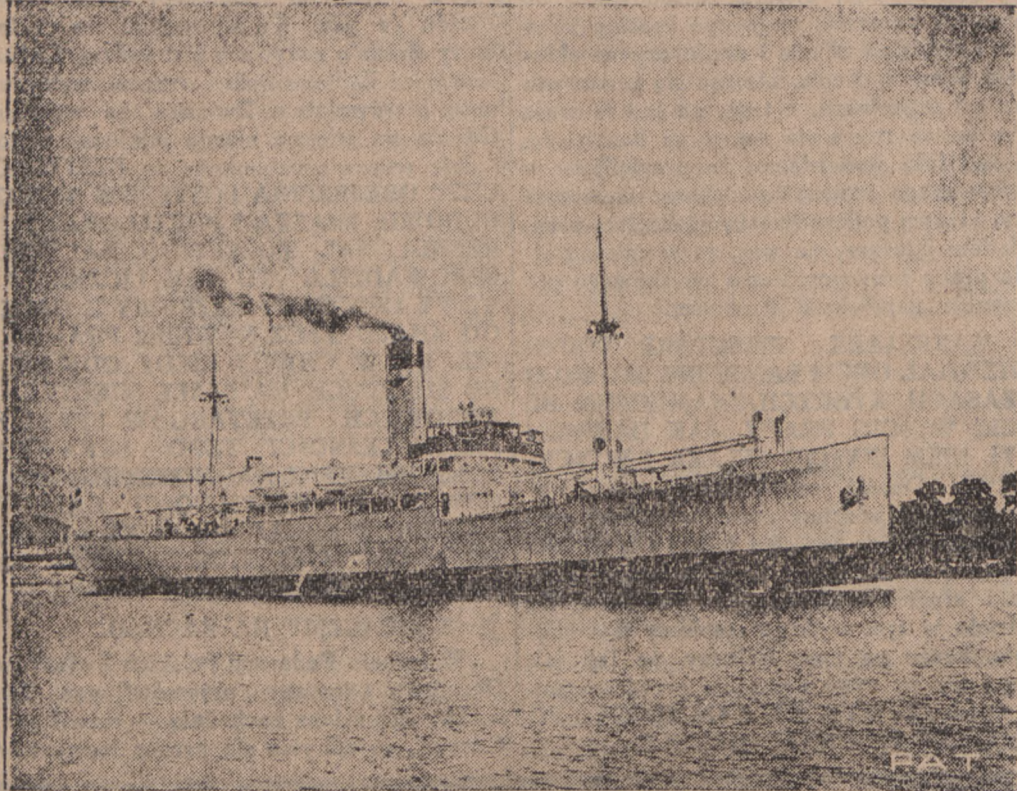
skowego, które niezem zdawałoby się niekępowane urządzić sobie ostentacyjnie zwiadowcze wloty ponad polskimi ośrodkami gospodarczymi i strategicznymi.

Należałoby również wreszcie położyć kres stale nieprzestrzeganej przez niemieckie samoloty pasażerskie ustalonej

konwencją wysokości i szlaku przy przelotach przez Pomorze, które przecież nie jest a i nie będzie nigdy częścią składową Rzeszy.

Czyż konwencja lotnicza polsko-niemiecka nie ma już mocy obowiązującej? Czy długo jeszcze znosić będziemy prowokacje niemieckie?

Rozwój polskiej floty handlowej

Do portu w Gdyni zawinął najnowszy statek żeglugi polskiej s.s. „Lwów“, wybudowany w stoczni duńskiej w Helsingör, dla polsko-brytyjskiego towarzystwa okrętowego. — „Lwów“ jest bliźniaczym statkiem s.s. „Lublin“, odebranego przez polsko-brytyjskie towarzystwo z tej samej stoczni już przed kilku tygodniami. s.s. „Lwów“ posiada pojemność 1.308 tonn reg. brutto. Jest on wyposażony w nowoczesne chłodnie i przeznaczony do przewozu ładunków produktów spożywczych. Statek ten kursować będzie regularnie raz na tydzień na linii Gdynia — Gdańsk — Hull. Na ilustracji naszej widzimy podobiznę s.s. „Lwowa“.

O naprawę ustroju samorządowego

Sekcja samorządowa B. B. W. E. pod przewodnictwem senatora dr. Dąbskiego i przy udziale wiceministra Korsaka i wicemarszałka dr. Polakiewicza obradowała w dniach 30-ym czerwca i 1-ym lipca nad zagadnieniami samorządu powiatowego i nadzoru państwowego w projekcie rządowym ustawy samorządowej.

Referat o samorządzie powiatowym wygłosił poseł Dunin-Markiewicz, obrazując stan obecny na poszczególnych ziemiach Polski ze szczególnym uwzględnieniem dekretów Naczelnika Państwa, obowiązujących na terenie województw centralnych i wschodnich. Dekrety te projekt rządowy utrzymuje w mocy i rozciąga je ponadto na województwa południowe. Po szczegółowym omówieniu artykułów projektu, dotyczących samorządu powiatowego, referent zgłosił poprawki, nad którymi wywiązała się obszerna dyskusja.

Referat o nadzorze państwowym wygłosił poseł Rżóska. W wyniku dyskusji, która toczyła się nad zasadami nadzoru, postanowiono, aby przed posiedzeniem uzasadniom referent rozesał szczegółowe uzasadnienie tego projektu, oraz swoich poprawek.

Po reorganizacji Ministerstw

Z dniem 1 lipca przestali urzędować w ministerstwie pracy wiceminister Szubartowicz, oraz dyrektor departamentu ubezpieczeń, inż. Drecki. W tym samym dniu rozpoczęli urzędowanie w ministerstwie dyr. Rożnowski i dr. Piestrzyński, obejmujący stanowiska wiceministrów oraz dyr. Nakoniecznikoff, obejmujący stanowisko dyrektora departamentu opieki społecznej. Dotychczasowy zastępca dyrektora departamentu ubezpieczeń społecznych, p. Lgocki, urzęduje począwszy od dnia 1 bm. w charakterze dyrektora tego departamentu.

W związku z likwidacją ministerstwa robót publicznych, ministerstwo komunikacji przejęło agendy działu drogowego, wodnego, turystyki, Centralnego Biura Hydrograficznego, oraz Instytutu Meteorologicznego. W wyniku tej reorganizacji, część urzędników dawnego ministerstwa robót publicznych, w liczbie stu kilkudziesięciu osób, przeszła z dniem 1 bm. na etat ministerstwa komunikacji.

Ulgi celne dla szeregu artykułów niewyrabianych w kraju

Onegdaj ogłoszone zostało w Dzienniku Ustaw rozporządzenie ministrów skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa, ustanawiające na szereg artykułów ulgowe stawki celne.

Cło ulgowe podane zostało w rozporządzeniu w stosunku procentowym do cła normalnego. Obejmuje ono sok winogronowy, soproty wędzone, śledzie solone, skóry wierzchnie, szpulki drewniane toczono, kwarc, skaleni i pegmatyt mielone, kamienie półszlachetne prawdziwe i sztuczne, grafit, niewyrabiane w kraju lektrody z węgla i grafitu, pałeczki ze szkła białego, rury szklane, rurki ze szkła białego, olej smarowy, ciężki, niewyrabiane w kraju dętki i opony, siarczan baru stracony do wyrobu papieru, dwutlenek baru, kwas azotowy, gaz świetlny sprowadzany rurociągami, masy kontaktowe, nadmanganian potasowy, chlorek cyny, organiczne przetwory chemiczne, metylo-heksalina, olej drzewny, benzaldehid, stal taśmowa hartowana, bednarka i blacha na zimno walcowane, blacha aluminiowa, przybory metalowe, drut stalowy, aluminium, niewyrabiane w kraju maszyny, koła samochodowe i latarnie, wstęp kinematograficzne, wreszcie tektura, fibra wulkaniczna, papier pergaminowy, przedziwo z włókna sztucznego, przedza, tkanina bawełniana, półjedwabna, sieci rybackie i papier pakowy.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dn. 1 lipca r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1932 r. włącznie.

Komunikacja ekspresowa między Niemcami a Rosją przez Polskę

Z okazji odbywającej się w Stuttgarcie konferencji towarowej niemiecko-polsko-rosyjskiego związku kolejowego, odbędzie się tam w dniu 1 lipca br. specjalna narada, poświęcona sprawom przewozu przesyłek ekspresowych między Niemcami a Sowietami tranzytem przez Polskę. Narady toczyć się będą nad wprowadzeniem do tej komunikacji szeregu ulg i ułatwień przyspieszeniem dostawy, ustaleniem jak najkrótszych i najdogodniejszych dróg przewozu itd.

Eksport węgla drogą morską

Według danych Mstwa Przemysłu i Handlu eksport węgla polskiego drogą morską kształtował się w czerwcu r. b. pomyślnie, a mianowicie: przeladunek węgla w Gdyni wyniósł przeszło 342.000 tonny, przeladunek zaś w Gdańsku wyniósł blisko 257.000 tonny.

Ogółem wywieziono przez porty polskie blisko 599.000 tonny węgla. W porównaniu z majem eksport węgla drogą morską wzrósł o 11.700 tonny.

Lud wiejski w obronie polskiego morza

gotów jest ponieść największe ofiary

Zjazd przedstawicieli spółdzielczości rolnej w Gdyni

W tych dniach odbyło się w Gdyni — jak już donosiliśmy — Walne Zebranie Ogólnej Rady Zjednoczenia Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej, największego zespołu centralnych instytucji spółdzielczych w Polsce, który zrzesza pięć Związków Rewizyjnych, trzy centrale finansowe, dwie centrale mleczarsko-jajczarskie i pięć central rolniczo-handlowych, z ogólną liczbą 4132 spółdzielni i 1.021.569 członków, prawie wyłącznie drobnych rolników. Zespół Zjednoczenia reprezentuje zatem interesy gospodarze czwartej części obywateli wszystkich warsztatów rolnych w Polsce, a w ruchu spółdzielczym ogarnia 34,6 procent spółdzielni związkowych, czyli jedną trzecią część ruchu spółdzielczego w państwie. W końcu 1931 roku do Zjednoczenia należało pośrednio przez Związki i centrale

2905 kas Stefczyka, 927 spółdzielni mleczarskich, 163 spółdzielni rolniczo-handlowych, 128 spółdzielni różnych.

Ogólna Rada Zjednoczenia jest najwyższym organem tego zespołu, ustalającym wytyczne jego polityki spółdzielczo-rolniczej, gospodarczej i organizacyjnej, jak również stosunek do Rządu i do społeczeństwa. Swoje doroczne zebranie odbywa kolejno w poszczególnych ośrodkach, centralizujących ruch spółdzielczo-rolniczy.

Tym razem organizatorem i gospodarzem Zjazdu był pomorski Związek Spółdzielni Rolniczych w Toruniu, a miejscem obrad, ze względu na chęć zamianowania uczuć solidarności ludu wiejskiego z całem społeczeństwem w obronie naszego dostępu do morza — Gdynia.

Na wstępie obrad Ogólna Rada posta-

nowiła jednogłośnie przesłać wyrazy czci i hołdu Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, profesorowi Ignacemu Mościckiemu i Pierwszemu Marszałkowi Polskiej — Józefowi Piłsudskiemu, ponadto w sprawie Pomorza powzięła uchwałę treści następującej:

„Rada Ogólna stwierdza, że LUD WIEJSKI ZRZESZONY W SPÓŁDZIELNIACH ZJEDNOCZENIA, PRZYWIĄZANY GŁĘBOKO DO POMORZA, JAKO PRASTAREJ ZIEMI POLSKIEJ, GOTÓW JEST KAŻDEJ CENY PONIĘŚĆ NAJDALEJ IDĄCE OFIARY DLA OBRONY WŁASNEGO DOSTĘPU RZECZYPOSPOLITEJ DO MORZA“.

Po zagajeniu zebrania przez dotychczasowego prezesa Zjednoczenia — pana E. Grzybowski, przewodnictwo obrad objął p. W. Hulewicz, prezes Związku Rew. Sp. Roln. w Toruniu, jako gospodarz Zjazdu.

Dyrektor Zjednoczenia p. E. Rudziński wygłosił sprawozdanie z działalności instytucji za rok ubiegły, wysłuchano również sprawozdania komisji rewizyjnej, poczem wywiązała się ożywiona dyskusja, prowadzona na wysokim poziomie. Po uchwaleniu budżetu Zjednoczenia na r. 1932 dokonano wyboru władz. Na prezesa Zjednoczenia powołany został jednogłośnie zasłużony działacz i pionier spółdzielczości rolniczej p. inż. Z. Chmielewski, który w Radzie Ogólnej reprezentuje Spółdzielczy Instytut Naukowy.

Dyrektor Rudziński wygłosił referat na temat zagadnień aktualnych ruchu spółdzielczo-rolniczego i przedłożył Radzie do uchwalenia odpowiednie rezolucje. W wyniku ożywionej dyskusji Ogólna Rada Zjednoczenia uchwalila szereg wniosków w sprawie podstawi ideowych ruchu spółdzielczego, organizacji zbytu produktów rolniczych, spółdzielczości oszczędnościowo-pożyczkowej, spółdzielczości mleczarskiej, rolniczo-handlowej oraz szeregu dezyderatów w stosunku do władz państwowych.

Czyż by to było prawdziwe?

Gr. Baden-Powell odmówił przyjazdu na Pomorze?

Harcerstwo polskie urządziło — jak wiadomo — w sierpniu nad jeziorem garczyńskim międzynarodowy zlot skautów wodnych. W zlocie mieli wziąć udział lord Baden-Powell oraz mr. Hubert Martin, kierownik Międzynarodowego Biura Skautowego. W ten sposób tegoroczny zlot stałby się dla harcerstwa polskiego wielkim świętem oraz wydarzeniem o ogromnej dla ruchu harcerskiego doniosłości.

Tymczasem — jeśli wierzyć informacjom niemieckim — zarówno Baden-Powell, jak i mr. Hubert Martin w zlocie udziału nie wezmą. A stało się dzięki machinacjom niemieckich Pfadfinderów, którzy interwenjowali w tej sprawie w kołach skautów angielskich i którzy za motywy niewiedzi udziału przez Anglików w zlocie wysunęli: bliskość granicy niemieckiej (!) oraz wybranie Pomorza, terenu „korytarzowego“ odstąpionego Polsce, na pro-

wokacyjną imprezę antyniemiecką (!). Według tychże informacji na zlot zjedzie jedynie mała grupa skautów angielskich, która — przyjąwszy zaproszenie — nie mogłaby ze względów kurtuazyjnych zrezygnować z udziału w zlocie. Grupa ta, o ile czas pozwoli, zjedzie po ukończeniu zlotu Prusy Wschodnie (!).

Jeżeliby podana przez nas wiadomość miała polegać na prawdzie, mielibyśmy nowy dowód na bezprzykładne szkodnictwo na rzecz Polski niemieckich czynników, nie wahających się podsuwać organizacyjnej imprezie charakteru imprezy antyniemieckiej i dyskredytować w ten sposób polski ruch harcerski zagranicą. W interesie naszego prestiżu państwowego leżałoby zdecydowanie przeciwstawić się tej akcji i sparaliżować jej skuteczność na terenie angielskiego ruchu skautowego.

„SWIATOWID“

Dziś Premiera!

Przebojowy i melodyjny dźwiękowiec z życia współczesnego

„EXPRESS MIŁOŚCI (7 dni szczęścia)“

W rol. głównych: JANINA GUISE, ROGER TREVILLE i słynny tenor Schmidt.

KRONIKA

wtorek
5
lipca

TORUN

Kalendarzyk rzym.-kal.

Poniedziałek Wawrzyńca

Wtorek Antoniego

— Stan wody w Wiśle z dnia 2. 7.: Zawichost + 1.16, Warszawa + 1.05, Płock + 0.69, Toruń + 0.67, Fordon + 0.72, Chełmno + 0.57, Grudziądz + 0.65, Korzeniewo + 0.88, Piekło + 0.17, Tczew + 0.08, Einlage + 2.20, Schiewenhorst + 2.26.

Ciepłota wody w Wiśle + 18.

— Nocny dyżur aptek. Do środy dnia 6. bm. włącznie dyżuruje „Apteka pod Orłem“, Rynek Staromiejski — tel. 7.

Muzeum miejskie (w ratuszu II p.) otwarte codziennie od godz. 11 do 14. Wstęp 50 i 20 gr.

Książnica miejska im. Kopernika (ul. Wysoka) otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od 9.30 do 12 i od 16 do 19.30.

Bibl. Francuska mieszcząca się u p. Hożakowskiego I ptr. (ul. Mostowa) otwarta we czwartki od godz. 17 do 18.

Świetlica w szkole powsz. przy ul. Bażyńskich otwarta codziennie od godz. 18 do 20. Wstęp bezpłatny.

— Świetlica Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet przy ul. Łaziennej 24 otwarta jest we wtorki, środy i czwartki od godz. 5—8 popoł. Czytelnia dla inteligencji bezrobotnej, mieszcząca się w świetlicy otwarta jest w środy o godz. 5—8 popoł.

Repetuar Teatru.

Poniedziałek 4. 7. — Teatr nieczynny.

Wtorek, 5. 7. godz. 20 „Orłow“.

Środa, 6. 7. godz. 20 „Rozwód“.

Repertuar kin:

Światowid — „Ekspress miłości“.

Mars — „Bezbożne dziewczę“.

Palace — „Rio Rita“ z Bebe Daniels.

Corso — „Fra Diavolo“.

MARS Kina teatr dźwiękowy ul. Warszawska

Najpotężniejszy superfilm dźwiękowy

Bezbożne dziewczę

Reżys. genjałn. CECILIA B. de MILLE' A Film z prawdziwego zdarzenia, rzucający snop światła na ponure metody stosowane w niektórych zakładach poprawczych w Ameryce.

Nadto doskonały nadprogram.

Początek seansów o godz. 17.15, 19-tej i 21-tej w niedzielę od 15.15. Ceny miejsc od 0.70—1.30

Z miasta

— Najechany przez samochód. Na ul. św. Ducha najechany został przez samochód PM 51828 rowerzysta Stanisław Dąbrowski. Wskutek najechania p. D. odniósł lekkie obrażenia cieleśne.

— Wyłowienie zwłok. W dniu wczorajszym wyłowiono z Wisły zwłoki Stefana Portaszkiewicza, który utonął podczas kąpienia w ub. czwartek. Zwłoki odstawiono do kostnicy miejskiej.

— Z kroniki policyjnej. W dniu wczorajszym policja przytrzymała niej. Feliksa Bantkowskiego i Stanisława Kudarskiego, którzy uprawiali gry hazardowe na Kępie Bazarowej. Po przeprowadzeniu dochodzeń wymienieni odstawieni zostaną do Sądu Grodzkiego.

— Rejestracja pojazdów mechanicznych — Urząd Wojewódzki komunikuje, że rejestracja pojazdów mechanicznych odbędzie się w Toruniu w lipcu w dniach 2, 16 i 30 w sierpniu w dniach 6 i 27.

— Kierownik Sekretariatu Rady Powiatowej i Grodzkiej BBWR pow. toruńskiego p. Antoni Szalach przyjmuje interesentów codziennie w godzinach od 11—13. Kierownictwo Rady Pow. BBWR. (05785)

— W szkole im. św. Teresy. Kancelaria w miesiącu lipcu otwarta tylko w środy między 17—18 godz. kl I—V. Kościuszki 4. (4782)

Z teatru

— „Orłow“. We wtorek, dnia 5-go lipca o godzinie 20 po raz drugi operetka Granischaeterna „Orłow“ w świetnym wykonaniu zespołu Operetki Zdrojowej z Cicchocinka z gośc. wyst. Einy Gistedt.

Tańce układu H. Groszowsky.

— Tania środa. W środę, dnia 6 lipca, o godz.

„Toruń w przeszłości i teraźniejszości“

Projekt urządzenia wystawy jubileuszowej w ramach programu obchodu 700 lecia miasta

Rok 1933 — jubileuszowy rok stolicy Pomorza, uczczony będzie pod każdym względem okazale. Przygotowania do obchodu 700-lecia miasta Torunia są w pełnym toku. Komisja jubileuszowa, oraz wybrane z jej łona poszczególne sekcje odbywają regularnie swe posiedzenia, na których uzasadnia i przygotowuje się poszczególne punkty programu uroczystości.

Program uroczystości zapowiada się bardzo okazale. Przewiduje się — o czym już krótko donosiliśmy — urządzenie całego szeregu zjazdów, wielkich igrzysk sportowych, festynów i zabaw ludowych, konkursów, uroczystości szkolnych i t. d.

Sekcja Artystyczna Komisji Jubileuszowej projektuje urządzenie wystawy jubileuszowej pod hasłem „Toruń i jego kultura w przeszłości i teraźniejszości“, oraz wystawy ogrodniczej. Wystawa ta mieścić się będzie w wielkiej hali wystawowej na Bydgoskiem Przedmieściu i potrwa kilka miesięcy.

Wystawa obejmować będzie następujące działy:

Architektura Torunia stara i nowa. Rozwój urbanistyczny miasta w poszczególnych okresach. Model plastyczny Torunia, według sztychów i konstrukcyj oraz planów Steinera. Malarstwo i to: Zabytki malarstwa, grafika stara i nowa, oraz malarstwo nowoczesne. Meble i urządzenia zbiorów prywatnych i publicznych, tkanina toruńska, ceramika toruńska i przemysł artystyczny, sztuka ludowa pomorska i t. d. i t. d.

Osobny dział stanowić będzie krajoznawstwo — etnografia, oraz reprodukcje zbiorów, znajdujących się w Archiwum m. Torunia.

Zbiory wystawy tej, która zapowiada się niezwykle ciekawie, mieścić się będą na pierwszym piętrze hali wystawowej, na parterze zaś znajdzie pomieszczenie wystawa ogrodnicza.

Szczegółowy plan wystawy przygotowuje już sekcja artystyczna komisji, która ponadto przygotowuje wybiecie medalu jubileuszowego.

Z okazji jubileuszu 700-lecia miasta wykonany zostanie również specjalny stempel poczty toruńskiej, który będzie w użyciu poczty toruńskiej już od 1 stycznia 1933. Stempel ten będzie nosił napis „700 lecie m. Torunia 1233—1933“.

Ogólny zarys programu uroczystości opracowany przez Komisję Jubileuszową i poszczególne sekcje wskazuje na to, że Toruń godnie uczci 700-lecie swego istnienia.

WOLNY SKŁAD SOLI

na miasto i powiat Toruń

przy ul. Kościuszki 49, tel. 118

przejął 4842

FELIKS LIGMANOWSKI

Hurtownia Towarów Kolonialnych

TORUŃ, FRANCISZKAŃSKA 6.

TEL. 118.

TEL. 118.

Wszelkie gatunki soli od najlepszych jadalnych do sort gospodarczych i przemysłowych włącznie stale na składzie.

Z sali sądowej

Za usiłowane wymuszenie

Przed wydziałem tutejszego Sądu Okręgowego odbyła się w tych dniach rozprawa przeciwko Janowi Orpikowskiemu, ogłoszemu już na braku toruńskim księgarzowi, oskarżonemu o usiłowane wymuszenie.

Orpikowski był swego czasu współminikiem gazetiarza. Po pewnym czasie spółnicy rozeszli się. Orpikowski zażądał od Banca 2.500 zł odszkodowania, grożąc, że w razie niezapłacenia mu tej kwoty zrobi na niego doniesienie do władz wojskowych (Banc był st. sierżantem) o różnych jego nadużyciach w wojsku. Ponieważ Banca

żądanych pieniędzy nie wypłacił Orpikowskiemu, ten ostatni zrobił doniesienie do władz wojskowych, na skutek czego Banca wytoczono dochodzenie. Banca zaś zrobił doniesienie do prokuratury o usiłowane wymuszenie.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie uznał oskarżonego winnym usiłowanego wymuszenia i za to zasądził go na 1 rok więzienia.

Trybunałowi przewodniczył sędzia s. o. dr. Piziewicz, oskarżał prokurator Marowski.

Macki szpiegosiwa na Pomorzu

Szpieg niemiecki skazany na 8 lat ciężk. więz.

Groźna swego czasu sprawa ujęcia na Pomorzu szpiega niemieckiego Jana Kopenadscha, urzędnika niemieckiej policji kryminalnej, znalazła onegdaj swój epilog przed tutejszym Sądem Apelacyjnym.

Kopenadsch odstawiony został swego czasu do Grudziądza, gdzie 18 kwietnia br. przed tamtejszym Sądem Okręgowym odbyła się przeciwko niemu rozprawa, zakończona wyrokiem skazującym go na 8 lat ciężkiego więzienia.

Na skutek wniesionego odwołania odbyła

się przed tutejszym Sądem Apelacyjnym ponowna rozprawa. Trybunałowi przewodniczył wiceprezes S. A. Klank, jako wotanci zasiadali sędziowie Kolarz i Dr. Stachowski. Oskarżał wiceprokurator S. A. Biełkowski.

Rozprawa odbyła się przy drzwiach zamkniętych i trwała cały dzień.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy Sąd wyrok pierwszej instancji, zasądzający oskarżonego na 8 lat ciężkiego więzienia w całości zatwierdził.

Kronika kradzieży

Na złodziei toruńskich niema lekarstwa. Kradną, co wpada pod rękę. A kronika policyjna codziennie notuje długi szereg coraz to nowych kradzieży. M. in. w ostatnich dniach nieznanymi sprawcami skradł kilkanaście butelek wina i innych artykułów spożywczych z piwnicy p. Stanisława Leca przy ul. Bydgoskiej 96. Z mieszkania przy ul. Bydgoskiej 58 z pokroju Bronisławy Sarzewskiej zam. u rzeźnika Geduna skradł nieznanymi sprawcami dwa płaszczki, zegarek, parasol i inne drobniactwa. Przy tej samej ulicy pod. nr. 80 w nocny na środek nieznanymi sprawcami dokonali kradzieży garderoby i bielizny ogólnej wartości około 1.500.— zł. We wszystkich tych wypadkach dotychczas złodziei nie ujawniono.

Złodziei kieszonkowych zaś wystrzegać się należy szczególnie podczas kąpieli, gdyż często się zdarza, że złodzieje wykorzystują chwilę nieuwagi kąpiącego się właściciela rzeczy i ograbiają je. W ostatnim dniu w ten sposób okradziono Franciszka Zielińskiego z ul. Rabińskiej 8, któremu zabrano zegarek i sezyoryk, oraz Zygmunta Szulca (ul. Mickiewicza 72), któremu skradziono podczas kąpieli w łazienkach przy Kępie Bazarowej zegarek z pozostawionego bez nadzoru ubrania.

Kamień w oknie

W środę wieczorem wpadł do mieszkania Marjanny Kosaryńskiej na Kozackich Górach kamień, wybijając szybę. Odłamkami szkła zraniona została mała dziewczynka, którą przypadkowo znajdowała się w mieszkaniu. Cegłę rzucił niejaki wyrostek Kieszkowski. Sprawę skierowano do Sądu Grodzkiego.

STRUMYKOWA 3

LUX

Kino dźwiękowe

Premiera wspaniałego filmu z ulubieńcem publiczności HENRY GARAT p. t.

Igranie z miłością

Nadprogram: ZWYCIĘSKA HORDA.

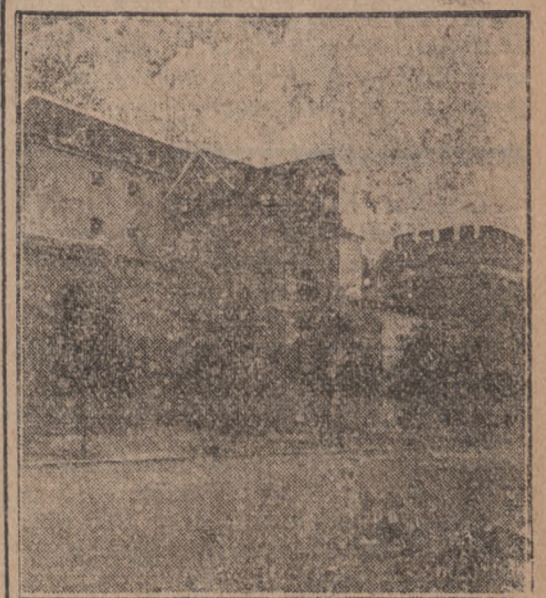
Opłaty na Państwowy Fundusz Drogowy niezmienione

Urząd Wojewódzki Pomorski komunikuje: Wskutek ukazania się na łamach niektórych dzienników wzmianki o zmniejszeniu opłat na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego, właściciele niektórych pojazdów mechanicznych wstrzymali się od obowiązków płacenia wymierzonych opłat na rzecz Państw. Fund. Drog., wobec czego Urząd Wojewódzki komunikuje, że przypadające do zapłaty kwoty na rzecz Państw. Fund. Drog. od pojazdów mechanicznych należy uiszczać w ustalonych dotychczas terminach i wysokościach, gdyż żadna ustawowa zmiana w opłatach na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego nie nastąpiła.

Pożar w olejarni

Dnia 29 bm. o godz. 20.10 powstał pożar w olejarni Wojtona Franciszka am. przy ul. Grudziądzkiej nr. 15, wskutek zapalenia się płótna filtrowego. Zawezwana straż pożarna przybyła na miejsce i w ciągu 40 minut palące się płótno ugasiła. Jak ustalono, powstałe koszty wynoszą około 1000 zł. Przyczyny pożaru narazie nieustalono. Ofiar w ludziach nie było. Dalsze dochodzenia w toku.

Zabytki budowlane w Toruniu

Na zdjęciu naszym widzimy resztki umocnień warownych m. Torunia.

„PALACE“

Dziś Premiera!

Najwspanialsza operetka filmowa świata

„RIO — RITA“

W rol. głów.: BEBE DANIELS i JOHN BOLES

Najpiękniejsze melodje! Przepych wystawy!

Cały powiat morski manifestuje przeciwko polityce Niemiec i Senatu W. M. Gdańska

Zebrania protestacyjne Kół BBWR.

Z inicjatywy powiatowego sekretariatu B. W. R. w Wejherowie w ubiegłą środę w całym powiecie morskim odbyły się zebrania manifestacyjne kół BBWR na których uchwalono następującą rezolucję:

„Wobec systematycznie wzmagającego się w Niemczech napięcia nastrojów wojennych przejawiających się zarówno w uzyskaniu decydującego wpływu na państwo i społeczeństwo przez czynniki skrajnego nacjonalizmu, niepohamowanego w swej żądzy odwetu i panowania nad światem, jak również we wzmożeniu zbrojeń i organizowaniu pogotowia bojowego na pograniczu Polski, zebrani przedstawiciele wszystkich czynników społecznych oraz wszystkich warstw i grup ludności jednomyślnie stwierdzają i deklarują co następuje: Wszelkie próby przeniesienia poza granice Rzeszy nurtującego Niemcy zamętu i niepokoju, wszelkie próby naruszenia w czemkolwiek całości naszych praw, lub granic rozbić się o zdecydowaną, zwartą i jednolitą wolę społeczeństwa polskiego, czerpiącego siłę swych działań z poczucia słuszości praw i dziejowego znaczenia narzuconej walki. Szalejącemu na terenie Niemiec chaosowi niepożytecznych i groźnych dla pokoju Europy dążeń musi być przeciwstawiona z naszej strony zimna krew i trzeźwość myśli, lecz równocześnie i zdolność do szybkiej decyzji do planowego i zdecydowanego przeciwstawienia wszystkim kół polskich niebezpieczeństwu ze strony zachodniego sąsiada. Nikt w Polsce nie może pozostać obojętny wobec nieustających prób przekształcenia Wolnego Miasta Gdańska związanego z Polską szeregami węzłów wspólności gospodarczej i politycznej na bastion wypadowy niemieckiej akcji przeciwpolskiej. Próby te płyną przede wszystkim stąd, iż Gdaskiem dzisiaj rzą-

dzą nie gdańszczanie lecz przybysze z Niemiec, nie znający historycznej tradycji i ignorujący realne interesy gospodarcze ludności Wolnego Miasta. Senat Gdański, będący od początku jedynie narzędziem w ręku niepożytecznych polityków berlińskich, zamiast kierować się dobrem powierzono jej opiece miastu, propaguje i popiera działania organizacji, zagrażających pokojowi Europy, patronuje terrorowi uprawianemu wobec Polaków przez bojówki nacjonalistycznych partii niemieckich, pozwala na demonstracje, obrażające uczucia narodu Polskiego, przesładuje na-

wet tę część ludności Gdańska i która oświadcza się przeciwko niepożytecznej polityce niemieckiej i prowokacji względem Polski i wszystkich co polskie.

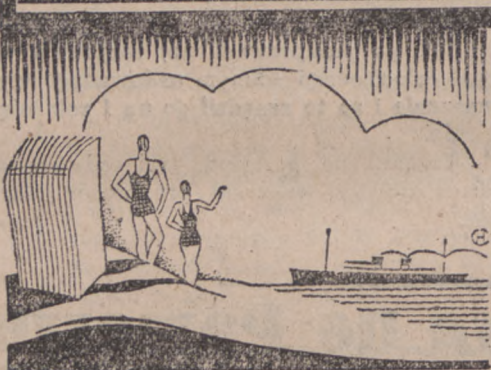
Wobec powyższego zebrani uchwalają: w stosunku do Wolnego Miasta Gdańska w nien być w roku bieżącym zastosowany bez względu na narzuconą nam walkę, a zmierzający do wyzwolenia Gdańska z pod terroru niepożytecznych i pijanych nienawiści, obcych na gruncie Wolnego Miasta czynników nacjonalizmu niemieckiego“.

Wycieczki morskie Linii Gdynia — Ameryka

Najlepszym rozwiązaniem trudnego zadania: jak pogodzić skromny budżet wakacyjny z najmilszym spędzeniem czasu — jest inicjatywa Linii Gdynia — Ameryka, która co roku urozmaica swój program wycieczek morskich coraz ciekawszymi imprezami. Poza ustatym szlakiem stolic nadmorskich, portów i plaż, sierpniowa wycieczka do Francji umożliwia pobyt w Paryżu i zwiedzenie ciekaw-

skich zabytków zachodniej Francji. A nie trzeba zapomnieć, że dla turysty Linii zbyteczny jest paszport zagraniczny i jakiegokolwiek wizy. Natomiast ceny wycieczek są tak rozciągle (już od zł. 100.—), że przystępne są dla każdej kieszeni. Wszelkich informacji udzielają agencje turystyczne lub też biuro Linii w Warszawie, Marszałkowska 116. (4842)

BEZ PASZPORTÓW ZAGRANICZNYCH, WIZ

Wycieczki morskie Linii Gdynia-Ameryka

Do Francji Zachodniej Ceny od zł 400 (Anglia, Francja, Holandia) od dnia 15 sierpnia do 29 sierpnia br.

Dwa dni w Kopenhadze Ceny od zł 100 od dnia 6 sierpnia do 9 sierpnia br.

Na plaże nadmorskie Ceny od zł 480 (Anglia, Belgia, Holandia) od dnia 23 lipca do dnia 11 sierpnia br.

Sprzedaz biletów i informacje w biurach Linii Gdynia-Ameryka w Warszawie, ul. Marszałkowska 116, w Gdyni, ul. Waszyngtona, oraz agencjach turystycznych. 4843

Nowe normy przyznawania zasiłków bezrobotnym

Z dniem 11 bm. wchodzi w życie ustawa w sprawie zmiany ustawy z dnia 18 lipca 1924 o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Najważniejszą zmianą w dotychczasowych przepisach, wprowadzoną przez nową ustawę, jest przedłużenie okresu pracy, wymaganego dla uzyskania zasiłku, do 26 tygodni w roku. Dotychczas wystarczało, aby robotnik przed zgłoszeniem prawa do zasiłku przepracował w ciągu roku 20 tygodni.

Także na podstawie nowej ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, która wchodzi w życie z dniem 11 bm., za-

siłki przysługiwać będą bezrobotnym robotnikom zasadniczo tylko przez 13 tygodni. Przedłużenie okresu zaopatrzenia do 17 tygodni uzależnione jest od znalezienia na ten cel pokrycia w ramach budżetu Funduszu Bezrobocia. Za podstawę przy wymierzaniu zasiłku brane będzie pod uwagę wynagrodzenie robotnika w ciągu 13 tygodni, przepracowanych ostatnio przed dniem zgłoszenia się po zasiłek. Przepis ten ma na celu utrudnienie zakładom pracy sztucznego podwyższania płac przed zwolnieniem robotników dla ułatwienia im pobrania większych zasiłków.

Po zjeździe cechów krawieckich

„Nadwiślanin“ podaje: —Na ostatnim zebraniu Pomorskich cechów krawiectwa w w Chełmnie wygłosił poseł Mazur referat o gospodarzy, jeden wielki lament „gorzkich żali“ zwłaszcza w dziedzinie podatkowej.

Siłą rzeczy referat ten dażył do wytworzenia niezłoczliwej dla rządu psychozy wśród słuchaczy szkoda jednak że nie dopuszczono do publicznej dyskusji, któraby tego djabła z za skóry wyciągła na stół i pokazała zebranym potworka demagogii w jego prawdziwej postaci.

Wywodził poseł Mazur, że rząd Marszałka Piłsudskiego po 1926 roku nagromadził miliardowe rezerwy budżetowe — i nie zatrzymał ich na czas kryzysowy.

Może bezwiednie stwierdził poseł Mazur planowość rządu Marszałka, który w tak krótkim czasie zdolał uzyskać miliardowe rezerwy budżetowe, czego rządy sejmowładztwa za dłuższy czas nie dokazały. Wręcz przeciwnie — mądrość gospodarza rządów Chjeno-Piasta i innych klik partyjnych doprowadziła do tego, że 80 procent rzemieślników dzięki inflacji, wynikłej z rządów poprzednich straciła całkowicie swoje warsztaty pracy i musiała znowo zakładać nowe podwaliny pod swe rzemieślnicze przedsiębiorstwa.

Szkoda, że nie dopuszczono celowo do dys-

kusji, byłaby bowiem możliwość zebrania wśród obecnych inflacyjnej statystyki, ilu uczestników — rzemieślników zebrania posiada, czy dobrze prosperujących warsztatów pracy dzięki gospodarce partyjnictwa zeszło w dobie inflacyjnej na działy.

Czemu to poseł Mazur nie opowiedział swoich słuchaczom, rzemieślnikom krawiectwa o uchwałę kongresu krakowskiego, mającej podciąć zaufanie zagranicy względem Polski, jako klientki szukającej pożyczki na utrzymanie warsztatów pracy?..

Jak może rząd przyjąć z pomocą rzemiosłu zastrzykiem walutowym, gdy warcholstwo nowoczesnych Sicińskich szuka w walce z rządem Marszałka pomocy III. międzynarodówki (Blum etc.) — a macherstwa polskiej opozycji zagranicą utrudniają sytuację pożyczkowi, dławiąc w ten sposób gardziel wycieńczonego kryzysem światowym rzemiosła?

Jak może rząd wpłynąć dodatnio na sytuację rzemieślniczą, jak może w tych sferach obniżyć głód gotówkowy, głód pracy gdy warcholstwo różnych posłów jeździ po Pomorzu, aby podrywać zaufanie do naszych instytucji bankowych, gospodarczych aby wzbudzić lęk i obawę względem naszej waluty, aby w społeczeństwie budzić wstręt płatniczy w dziedzinie podatków, co było może celowym w czasie

Burza nad pow. chojnickim

Z Brus donoszą:

W ub. środę przeciągnęła nad Brusami i okolicą wielka burza z silnymi gradotami i gradem, który dochodził do wielkości gołębiego jajka. Największą szkodę wyrządził grad na polach majątności W. Chelmy, gdzie jak stwierdzono zniszczone zostały przeto grad 300 mórg żyta w 80 do 90 proc., 250 mórg żyta w 50 do 60 proc., 50 mórg grochu w 100 proc., 50 mórg owsa w 100 proc., 60 mórg owsa w 60 proc., 60 mórg saradeli 100 proc., 80 mórg jęczmienia do 60 proc., 50 mórg mieszanek 60 do 70 proc., 80 mórg ziemniaków 80—90 proc., 20 mórg brukwi 100 proc. Grad padał od godz. 17.30 do 18.15 i pokrył ziemię około 10 cm grubą warstwą. Grom uderzył 3 razy w zabudowania majątności, trafiając zawsze w urządzenia elektryczne. Szkody oblicza poszkodowany na 40 do 50.000 zł. — Ziemiopłody w sąsiednich miejscowościach ucierpiały znacznie mniej. Przewody telefoniczne okolicy Urzędu Pocztowego Brusy zostały pozrywane we wszystkich kierunkach.

Tego samego dnia o godz. 18:ej uderzył grom w stodołę należącą do Piepiórki Jana w Czyżkowie. Stodoła spaliła się doszczętnie wraz z maszynami rolniczymi. Poszkodowany zabezpieczony był ogółem na 6.878 zł. — w tem spalona stodoła na 1000 zł. Piepiórka składek ubezpieczeniowych za ostatni rok nie uścił, wobec czego wątpliwym jest czy odškodowanie otrzyma.

O godz. 15 również w środę uderzył grom w zabudowania gospodarze Borzeszkowskiego w Mogielu. Pastwą pożaru padła stajnia, — część inwentarza żywego i martwego. Szkoda wynosi około 3000 zł.

Na szkodę robotnika zam. u Borzeszkowskiego Adamczyka Franciszka spalił się koń, krowa, 3 świnie i sprzęty gospodarcze ogólnej wartości 800 zł. Borzeszkowski jak i u niego zamieszkały robotnik nie byli ubezpieczeni.

Podróż ćwiczebna „Iskry“

W piątek dnia 1 b. m. odpłynął z Gdyni statek szkolny marynarki wojennej „Iskra“, który udaje się w podróż ćwiczebną z uczniami Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu.

Trasa tegorocznej podróży „Iskry“ prowadzi przez Cherbourg i Lizbonę do Dakaru. Podróż potrwa około 4 do 5 miesięcy. Komendantem statku jest kpt. Dewalden.

Wągrowiec

Marsz Szlakiem Kadrowki. Zw. Strzeleci, przygotowujący państwu zastępy obrońców zorganizował w powiecie wągrowieckim powiatowe zawody eliminacyjne do IX. Marszu Szlakiem Kadrowki pod nazwą: „Marsz Gdański“. — Do marszu zgłosiło się przeszło 50 strzelców z poszczególnych oddziałów Z. S. pozątem brał udział zespół Szkoły dokształcającej w Wągrowcu.

Już wczesnym rankiem zbierali się poszczególni zawodnicy przed Powiatową Komendą Z. S., gdzie badanie lekarskie przeprowadził powiatowy lekarz Zw. Strzeleckiego, kpt. rez. dr. Rawicz-Kolasiński.

Pod komendą kpt. Witkowskiego, udały się zespoły zwartym oddziałem do kościoła klasztornego na nabożeństwo, a po nabożeństwie na wspólny żołnierski obiad.

Start odbył się punktualnie o godz. 14:ej. Trasa prowadziła przez Rabczyn, Łęko, Tarnowo, Kaliska, Wągrowiec. Długość trasy: 36 klm. — I. miejsce zdobył Zespół Oddziału Z. S. Bartodziej: II. miejsce: Oddział Z. S. Smuszewo; III. m. Oddział Z. S. Grylewo.

Kierownikiem zawodów był Powiatowy Komendant Z. S., por. Wantowski. Sędziowali prof. Olszewski, adj. szt. Z. S. Dziewięcki, II. ofic. szt. ppor. rez. Szafirski, sierż. Sikorski, ob. Gruszka.

Po zawodach odbyło się strzelanie z broni wojskowej do tarcz bojowych. — Nagrody wręczył najlepszym zespołom powiatowy prezes Z. S. ob. prof. Wojnarowski.

Zawody były wzorowo zorganizowane i wywołały wielkie zainteresowanie wśród miejscowej ludności. Przy mecie były tłumy widzów, którzy oklaskiwali poszczególnych zwycięzców.

panowania zaborców, a co jest nikczemną zbrodnią we własnym polskim państwie.

Szkoda, że nie dopuszczono do dyskusji — widać poto, aby łatwymi rzemieślnikom nie pozwolić na przeblysk uświadomienia i własnej orientacji..

Kto ma masło na głowie, nie lubi wychodzić na słońce. Dlatego zapewne nie dopuszczono nad referatem posła Mazura żadnych dyskusji.

Kontyngenty przywozowe dla Gdańska

Dowiadujemy się z Ministerstwa Przemysłu i Handlu, iż kontyngenty przywozowe gdańskie przyznane na zasadzie t. zw. umowy warszawskiej z 1922 r. nastęrczały wiele trudności. Wobec tego rząd polski zwrócił się na podstawie umów polsko-gdańskich do Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku z żądaniem skasowania tego niesłusznego przywileju Gdańska.

Nad rozwiązaniem tego zagadnienia pracuje obecnie w Gdańsku Komisja Rzecznawców z ramienia Ligi Narodów.

Należy się spodziewać, że w wyniku prac tej Komisji sprawa gdańskich kontyngentów zostanie załatwiona zgodnie z żywotnym interesami Polski.

Na rynku bezrobocia

Na ogólną liczbę 252.864 bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całej Polski w dniu 25 b. m., bezrobocie w poszczególnych zawodach przedstawiało się następująco:

Górnicy — 23.116 bezrobotnych, hutnicy w metalu — 7555, szklarze 2856, metalowcy — 31.007, włókiennicy — 22.669, robotnicy budowlani — 24.309, pracownicy umysłowi — 40.807. Liczba bezrobotnych robotników nie wykwalifikowanych wynosiła 85.463 osoby.

Liczba częściowo zatrudnionych wynosiła 148.199 osób, w tem przez 1 dzień w tygodniu pracowało 5442 osób, przez 2 dni — 19.161 przez 3 dni — 54.307, przez 4 dni — 36.747 i przez 5 dni — 32.542 osoby.

Instytut Badania Najnowszej Historji Polski zwraca się z wezwaniem do wszystkich zalegających z opłatą prenumeratorów zbiorowego wydania „Pism = Mów = Rozkazów“ Marszałka Piłsudskiego o wpłacenie należnych wydawnictwu rat na konto P. K. O. Nr. 22,9202 w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 lipca b. r. W razie nieuiszczenia rat przez zalegających z opłatami prenumeratorów — wydawnictwo będzie zmuszone bezzwłocznie po dniu 1 lipca wystąpić przeciwko nim na drogę sądową, co narazi opieszalych prenumeratorów na zbędne i nieproporcjonalnie wysokie w stosunku do zaległych opłat, koszty sądowe. 4371

Utworzenie Koła Przyjaciół Z. S. w Lasinie

W ub. poniedziałek odbyło się w wypełnionej po brzegi sali oświatowej Ratusza w Lasinie zebranie organizacyjne Koła Przyjaciół Związku Strzeleckiego.

Na zebranie przybył p. Starosta Niepokulczycki w towarzystwie zast. inspektora szk. p. Lubińskiego i zast. inspektora Związku Strzeleckiego na pow. grudziądzki p. ppor. rez. Karolewskiego.

Przewodniczący p. rektor Motylewski zagajając zebranie powitał p. starostę Niepokulczyckiego oraz obecnych, poczem złożył po krótko sprawozdanie z działalności miejscowej placówki Związku Strzeleckiego.

Następnie zabrał głos p. Starosta, który w dłuższym i pięknym przemówieniu nakreślił rolę i kolosalne znaczenie, jakie odgrywa PW i WF, zwłaszcza w chwili obecnej, kiedy stosunki polityczne z naszym sąsiadem na Zachodzie doszły do najwyższego napięcia. Tylko silna armia czynna i dobrze zorganizowana armia rezerwowa, jaką jest PW w szeregach Związku Strzeleckiego, który zdał już swój egzamin w czasie wypadków wojny światowej, dają istotną potęgę Polski i gwarancję Jej Niepodległości. Nie powinniśmy więc patrzeć obojętnym okiem na sprawę PW,

a przeciwnie starać się skupiać jak największą liczbę młodzieży przedpoborowej w placówkach strzeleckich.

Poparcie moralne czy też materialne tego wyczynu społecznego będzie możliwe tylko przez współpracę placówek strzeleckich z organizującymi się Kółami Przyjaciół Związku Strzeleckiego.

Przewodniczący podziękował p. Starostę za udzielenie tak ważnych rad i wskazówek, zapewniając, że tutejsza placówka zawsze będzie trwale dażyć do swego celu.

Po odebraniu deklaracji przystąpienia przeprowadzono wybory do Zarządu. Prezesem wybrano jednogłośnie p. burmistrza Tomczyńskiego, wiceprezesem p. dra Brudnocha, sekretarzem kupca p. Olińskiego, skarbnikiem naczelnika poczty p. Dyllicka.

Nowowybrany prezes p. burmistrz Tomczyński przejmując dalsze przewodnictwo zebrania podziękował za wybór i zaufanie, wyrażając zadowolenie z utworzenia tak ważnej placówki w naszym mieście, położonej tuż nad granicą niemiecką.

Zebranie zakończono okrzykiem na cześć *Marszałka Piłsudskiego.*

Golub

Wycieczka do Ciechocinka. W ub. niedzielę o godz. 5-ej zrana wyruszyła autobusem wycieczka Stow. Pań „Jedność” do Ciechocinka. Oprócz należących do Stowarzyszenia brali udział w wycieczce członkowie rodzin oraz goście.

Po przybyciu na miejsce spożyto śniadanie, poczem udano się do kościoła na nabożeństwo. Po mszy św. zwiedzano Ciechocinek.

W drodze powrotnej wstąpiono do Torunia.

Zakończenie roku szkolnego. We wtorek, dnia 28-go bm, nastąpiło zakończenie roku szkolnego. Dzieci o godz. 8-ej zrana zebrały się na boisku, skąd udały się do kościoła na mszę św., którą odprawił ks. proboszcz Kownacki. — Po nabożeństwie wróciły dzieci do szkoły, gdzie do opuszczających już mury szkolne przemawiał na boisku kierownik szkoły p. Górski, który we wzruszającym przemówieniu zachęcił młodzież do dalszej pracy nad sobą nad podniesieniem umysłu i wykształceniem duszy i serca. Potem mówił p. Górski o obowiązkach prawdziwej Polki. Obywatelki i Polaka-Obywatela wobec Ojczyzny i społeczeństwa.

Na zakończenie odpiewały dzieci pieśń: „Kto się w opiekę”. Ogółem opuściło szkołę 35 dzieci.

Radzyn

— *Wielka manifestacja antyhitlerowska* odbędzie się w naszym mieście na rynku w najbliższą niedzielę, dnia 3-go lipca b. r. Główny prelegent p. Albin Nowicki z Grudziądza.

Kalendarzyk łowiecki na lipiec

Na podstawie obowiązujących przepisów łowieckich, w lipcu przypada na terenie całego państwa, oprócz województwa śląskiego, czas ochronny na następującą zwierzynę i ptactwo:

Łosie-byki, jelenie-byki, danielę rogacze, ja rzabki, pardwy, kuropatwy, zające szaraki zające-bielaki, niedźwiedzie, rysie, borsuki, wieńcówki, guszcze-koguty, cietrzewie-koguty, ciętrzewie-kury (w woj. wileńskim, białostockim, nowogródzkim, poleskim i wołyńskim), bażanty-koguty, przepiórki, słomki, bataljony (do 10 lipca), dzikie kaczkory (do 25 lipca), dzikie kaczkory (samice i młode), oraz inne ptactwo wodne i błotne (do 15 lipca), drobie, dzikie gołębie, drożdzy, kwiczoły, paszkoty, dzikie łabędzie i dzikie gęsi, dzikie indyki samce, dzikie indyki samice, oraz ptactwo krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi, gołębiarzy, krogulców, wron i srok.

Zanim

kupisz nowe, zjźdź do „Okazjopolu” obejrzyć używane łóżka, stoły, szafy, lustra, rowery, maszyny do szycia, patelony, siódła oficcerskie przepisowe, elektrofony do odkurzania, kilimy, płaszcze, ubrania, obuwie, powózka parokonna, sortownice do kaszy, teodolit uniwersalny, opalograf, motocykl, maszyna do krajania papieru oraz wszelkie używane rzeczy za bezcen.

„Okazjopol” Grudziądz, Plac 23 Stycznia 28 (dawn. nr. 14) w podwórzu. 1460

CIERPIĄCY NA RUPTURĘ

oryginalny pasek rapturowy (Sprungband) O. R. P. 542187 bez sprężyny, gumy i rzemienia naramiennego podtrzymująca pewnie największą rapturę z dołu do góry i jest pewnym wyważeniem od ciągłych cierpień. Nosić można dzień i noc. Poleceni przez uleczonych. M. Albat, Breslau, Bohrauerstr. 46. Prospekt i wskazówki przemiary, podwójne porto odwrotne. Patentowe pasy (Sprungbande) od 15 marek począwszy. Podziękowania wyrażone do przelizer. Pan G. H. 68 lat pisze: w 6-ciu tygodniach wyleczony. Pan R. S. w L.: Najlepszy pasek w świecie, w krótkim czasie uleczony. Tek opiewają nadchodzące listy. Paski brzusne aż do najlepszego wykonania po najniższych cenach. Toruń, Hotel Wiktorja, ul. Żeglarska 15. środa 6 czerwca od godz. 9-13. Bydgoszcz, Hotel Leniński, ul. Długa 37, czwartek 7 czerwca od godz. 9-13. Grudziądz, Hotel pod Żółtym Lwem, ul. 3 Maja, piątek 8 czerwca od godz. 9-13.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We środę, dnia 6. 7. br. o godz. 11 sprzedawca będzie w Grudziądzu za gotówkę najwięcej dającemu przy ul. Nadgórnej 12 st. nr.: kompletne urządzenie do składu kolonialnego, kawę, herbatę, czekoladę, cukierki, soki, mydło, proszek do prania, cykorję, pastę do obuwia, szafkę oszkloną oraz wiele innych rzeczy kolonialnych. Gr. 235 Dobrzański, kom. sądowy w Grudziądzu.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We środę, dnia 6. 7. 32. sprzedawca będzie w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę przy ul. Groblowej 54 o godz. 10: 4 figury, i 11 półpiersi figurowych. W Grudziądzu przy ul. Groblowej 10-12 o godzinie 10,30: 1 leżankę, 1 lustro, 1 stolik, 5 krzesel fotelowych. Gr. 234 Zieleniewicz, kom. sądowy w Grudziądzu.

PRZETARG PRZYMUSOWY

We środę, dnia 6. 7. 32. r. o godz. 9,30 sprzedawca będzie w Grudziądzu w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę przy ul. Staraj nr. 22: 1 pianino; o godz. 10 przy ul. Młyńskiej 14 u p. Pankowskiej: 1 konia; o godz. 10,30 przy ul. Marsz. Piłsudskiego 65: kanapę, 2 fotele, 1 stolik i radioaparat; o godz. 11 przy ul. Chelmińskiej 52 u p. Tiszera: gablotkę oszkloną; o godz. 12 w firmie Pepegę: 550 par pantofli, — zbiórka licytantów przed fabryką. Kowalski, kom. sądowy w Grudziądzu. Gr. 233 646/32.

SPECJALNE WŁOSKIE LODY

Specjalność CASSATE. Przyjmuje się zamówienia do domu. Toruń, Stary Rynek 29.

Ostrzegam

przed Marjaną Jagielską z d. Michalak ur. i. IX. 1905 nikozemną oszustką, szantazystką, karaną więzieniem za kradzież z czasowypañstwa. Wincenty Jagielski, Toruń, Słowackiego 67. [4799

Amatorzy

fotografii, którzy chcą mieć dobre rezultaty dają wszelkie swe prace do wykonania Foto Szuchoński Toruń, ul. Strumykowa. 4503

Przysposabiam do egzaminów, udzielam

lekcyj

francuskiego, angielskiego, niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukiennicza 4, Toruń. 4308

Ogłoszenie.

Podaję do wiadomości, że z powodu przeprowadzenia robót wodociągowo-kanalizacyjnych pierwsza część ul. Pięknęj (od ul. Szubińskiej na około 100 mb) zostaje dla ruchu kołowego od dnia 3 bm. na około 14 dni zamknięta za zgodą Magistratu. Bydgoszcz, dn. 1 lipca 1932 r. M. GÓRZANIAK, Hetmańska 30.

Technik

budowlany poszukuje zajęcia. Sporządza wszelkie rysunki tano i solidnie. Łaskawe oferty pod 4943.

Gospodarzu!

Tylko Centralina Michałowski dokonuje cudu, świśnie nie chorują i tuczą się bez trudu! Wszędzie do nabycia. 4846

Najtaniej

kupuje się artykuły domowe dla rolnictwa i rzemiosła tylko w Drogerji pod Koroną, Toruń, Chelmińska nr. 12. 5845

Spodnie

czapki, marynarki alpagowe najtaniej kupisz u M. Markowskiego, Grudziądz, ul. Stara 20.

Kupuje starą złota biżuterję

placę najwyższe ceny. Kazimierz Bibik Zakład zegarmistrzowski Toruń, Szewska 10. 4455

Słoje i aparaty do konserw

polecą po najtańszych cenach 4532 P. Tarrey, Toruń Stary Rynek 21. Tel. 136.

Sprzedam

korzystne pianino. Toruń, Klonowicza 37. m. 9, od 3-6 po połudn. 4819

Baczność!

Z dniem 4 lipca otwarcie lazienki i plaży przy Kępie Wieżego, Toruń. O liczne przybycie, proszę 4844 L. Klemański

REPERTUAR TEATRU TORUŃSKIEGO

W poniedziałek, dnia 4 bm. teatr nieczynny.

We wtorek, dn. 5 bm. o godz. 20-tej Operetka Zdrojowa Ciechocinka „ORLOW” Operetka w 3 aktach Granichstaedtena z wyst. Elny Glistedt.

W środę, dnia 6 bm. o godz. 20-tej IV. „Tania środa” ceny miejsc najniższe od 0.30 do 1.50 Pożegnany Wstępek JANUSZA NOWAKIEGO GO art. Teatru Polskiego w Poznaniu ostatni raz

„ROZWÓD” Komedja w 3 aktach Zdz. Marynowskiego

W czwartek, dn. 7 bm. o godz. 20-tej Operetka Zdrojowa Ciechocinka

„ORLOW” Operetka w 3 aktach Granichstaedtena.

Dnia 1 lipca br. o godz. 9.45 zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. nasz najukochańszy syn, najdroższy brat i wnuk

EDMUND CHYLIŃSKI

porucznik art. Wojsk Polskich

w 31 roku życia, o czem donosi w ciężkim smutku pogrążona Rodzina Bydgoszcz, w lipcu 1932 r. Ekspozycja zwłok odbędzie się dnia 4 lipca o godz. 9.30 z kostnicy szpitala wojskowego w Toruniu do kościoła garnizonowego tamże. Pogrzeb we wtorek o godz. 5-tej po poł. z kostnicy garnizonowej w Bydgoszczy na cmentarz parafji Najsw. Serca Jezusowego.

TORUŃ

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 lipca o godz. 12 licytować będą u spedytora Sadeckiego za gotówkę najwięcej dającemu: bufet dębowy, kredens, zegar stojący, 6 krzesel, 2 fotele, maszynę do pisania Adler, tombank, głośnik, gotowalnia z lustrem, lustro z konsolką, kanapę, maszynę do szycia, leżankę, maszynę do pisania Remington, szafę do bielizny, maszynę szewską, 2 nocne stoliki, kompletna sypialnie dębowa, 2 biurka dębowe, zegar ścienny, toaletkę, garnitur salonikowy, 2 sypialnie kompletne dębowe i wiele innych rzeczy. (4848 Janowski, kom. sądowy, Toruń, Szeroka 33. 702.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 lipca o godz. 15,30 licytować będą przy ul. Rabińskiej 4 za gotówkę najwięcej dającemu: maszynę do tłuczenia z transmijami i pasami, maszynę wiertarkę z zapędem mechanicznym. (4847 Janowski, kom. sąd., Toruń, Szeroka 33. 237/32.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 lipca 1932 o godz. 12 w poł. sprzedawca będzie najwięcej dającemu za gotówkę u spedytora Sadeckiego: namiot cyrkowy z całkowitem urządzeniem, ciężarowe samochody, wóz roboczy, platformy, około 150 krzesel, maszynę do szycia, nocne stoliki, umywalnię, kanapę, fotele, lustro, bielizniarkę, obrazy, garnitur klubowy, zegar, biurko, samochód, pomnik, repozytorjum skladowe. (4850 Chrzanoski, komornik sądowy, Toruń. 736/32.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 lipca o godz. 11 sprzedawca będzie u spedytora Sadeckiego najwięcej dającemu za gotówkę: szafy, kanapy, lustro, obrazy, gramofon, buciki damskie, ubranie męskie, kasę rejestr., listwy, rogi, ptaki wypchane i inne przedmioty; o godz. 13 przy ul. 3-go maja: 2 większą ilość bali dęb., wozy, deseki, powózki, warsztaty stolarskie, części do maszyn rolniczych, motory elektr., partie żelaza, i inne przedmioty; o godzinie 14 przy ul. Kościuszki 60a: urządzenie skladowe. (4851 Rzymyszkiewicz, komornik sądowy, Toruń. 36/32.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

5-go lipca o godz. 9 sprzedają przy Starym Rynku nr. 25 przymusowym przetargiem za gotówkę: puder, perfumy, krem, wodę kolońską; o godz. 11 u sped. Sadeckiego: kanapę, bufet, umywalkę, nocne stoliki, kasę National, radioaparat; o godz. 14 w Podgórzu na rynku: szafy, biurka, kanapy, plug, umywalkę, wozy, sanie, lorki, patefon, leżankę, zegary, lustra, obraz, świry, klucze. Bartkowiak, kom. sądowy, Rabińska 12. 1357/32. (4852

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 5 lipca 1932 o godz. 11 przedpoł. sprzedawca będzie u spedytora Sadeckiego za gotówkę: garnitur klubowy skórzany, stół, umywalnia, 2 nocne stoliki, 4 kanapy, 2 stojaki do garderoby, maszynę do pisania, obrazy, krzesła, 2 lampy stojące, płaszczy futrzany męski, gramofon, bielizniarkę i krowę. Linde, komornik sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 lipca 1932 r. o godz. 12 przedpoł. sprzedawca będzie u spedytora Sadeckiego najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 umywalkę, 2 szafki nocne, 2 dywany i pianino. Kozak, kom. sąd. w Toruniu, Kościuszki 9.

LICYTACJA.

W dniu 15 lipca 1932 o godz. 10 rano w magazynie kolejowo - celnym na dworcu Toruń-Przedmieście sprzedawane będą za gotówkę najwięcej dającemu przedmioty następujące:

119 kg wyroby z blachy żelaznej, wyłącznik elektryczny, 15,5 kg maszyna i części do wyrobu korków, 32,5 kg, 239 kg wyroby fajansowe, 2 rowery (używane), większa ilość brzytwy i noży oraz drobne przedmioty z konfiskat, 4 paczki z darami amerykańskimi.

Towary nie sprzedane w pierwszym terminie poraz drugi sprzedawane będą dnia 28 lipca 1932 r.

Informacji bliższych udziela (4853 218/IX. Urząd Celny — Toruń-Przedmieście.

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 lipca o godz. 10 sprzedam przy ul. Emila Warmińskiego 10 st. nr. za natychmiastową zapłatą: szafę do rzeczy bez lustra, 2 nocne stoliki, umywalkę bez lustra. 1027/8. Kucharz, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 5 bm. sprzedawca będzie najwięcej dającemu za gotówkę przy ul. Grudziądzkiej 18 (st. nr.) o godzinie 10: lustro z podstawą, kanapę i leżankę; przy ul. Poznańskiej 33 (st. nr.) o godz. 10,30: maszynę do pisania „Remington” nr. 10, 2 plany nieprzemakalne, 100 kg lin konopnych, 200 szt. kłój bambusowych, 10 żaków; przy ul. Poznańskiej 34 (st. nr.) o godz. 11: maszynę litograficzną. 898/8. Walkiewicz, kom. sądowy w Bydgoszczy.

B. PAUL

Artykuły sportowe

Przenoszę składnicę swoją z dniem 1 lipca r. b. z ul. Piotra Skargi Nr. 7, na ul. Dworcową 18. w Bydgoszczy. Polecam po cenach rękłomowych przybory do sportu i gier, oraz bieliznę i galanterię męską.

GRUDZIĄDZ

PRZETARG PRZYMUSOWY

Dnia 8 bm. o godz. 5 popoł. sprzedam za gotówkę najwięcej dającemu w majątku Kończewice większą ilość książek, około 2000 mtr. szyn 2-metrowych, 1 powózki, 1 dokar, 1 wagę do bydła, 1 sieczkarke. Zbiórka licytantów w Kończewicach przy ogrodnicztwie. (4849 Gramowski, komornik sądowy w Chelmży 1181/32.

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 17.

Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy

Rok III

Do laury sportowe za oceanem

Polska ekspedycja olimpijska odpłynęła na „Pułaskim” żegnana przez p. wojew. Kirtiklisa

W sobotę, o godz. 9.30 rano przybyła do Gdyni pociągiem pośpiesznym z Warszawy POLSKA EKSPEDYCJA OLIMPIJSKA, udająca się statkiem transatlantycznym „Pułaski” na Olimpiadę do Los Angeles. Ekspedycja przybyła w pełnym składzie, ustalonym ostatnio przez polski Komitet Olimpijski, który podaliśmy już w numerze czwartkowym naszego pisma. Kierownikiem technicznym ekspedycji jest kpt. Baran, właściwe kierownictwo zaś obejmie po przybyciu ekspedycji do Nowego Yorku konsul polski w Londynie, Hulanicki, który będzie tam oczekiwał przyjazdu naszych sportowców. Jako delegat Polski do Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego w Los Angeles wchodzi w skład ekspedycji wiceprezes rady naczelnej wychowania fizycznego, gen. dr. Ruppert. W składzie ekspedycji, przybyłej w sobotę do Gdyni brakowało jedynie Kusocińskiego, który obrał inną drogę, udając się do Ameryki przez Cherbourg na statku „Mauretania”.

Po przyjeździe do Gdyni zawodnicy zgrupowali się w restauracji na dworcu, gdzie podczas śniadania żywo dyskutowali o czekającej ich podróży, dając wyraz obawom swym i nadziejom. Naogół jednak nastroj ekipy cechuje spokój i dość znaczna doza pewności siebie, zwłaszcza, iż w gronie jej znajdują się sportowcy tej miary, co Weissówna i Heljasz, no i nieobcy chwilowo, lecz niezawodny — Kusociński.

PRZEDSTAWICIEL NASZEGO PISMA NAWIĄZAŁ ROZMOWĘ Z REKORDZISTAMI HELJASZEM I WEISSÓWNĄ. Są skromni, pozbawieni eienia zarozumiałości. O perspektywach swych na Olimpiadzie wyrażają się z wielką powściągliwością, co jest tem sympatyczniejsze, że przecież oni to w swoich galejach sportu dzieją rekord światowy.

Heljasz jest członkiem poznańskiej „Warty” i tak, jak Weissówna należy do sekcji lekkoatletycznej ekspedycji. Na międzynarodowych zawodach w Poznaniu Heljasz pobit rekord światowy w rzucie kulą, osiągając najlepszy z dotychczasowych wyników, wynoszący 16,05 metr.

Weissówna, skromna do niedawna zawodniczka z Pabjanic, wybiła się ostatnio na czoło sportu nie tylko polskiego, lecz ogólnoswiatowego w dziale rzutu dyskiem. Przewyższyła ona sławną naszą rodaczkę, Konopacką, która na Olimpiadzie w Amsterdamie w roku 1928 zdobyła już raz dla Polski laur olimpijski. Rekord Konopackiej wynosił 39,62 mtr., rekordowe rzuty Weissówny zaś na zawodach okręgowych w Łodzi — 40,39 mtr., a na zawodach o mistrzostwo Polski — 42,43 mtr.

Większość z naszych zawodników olimpijskich nie odbywała jeszcze nigdy w życiu podróży morskiej, to też daje się wśród nich zauważyć pewien niepokój co do jej skutków i wpływu, jaki może wywrzeć na „formę” zawodników. Uspakajamy ich, że podróż „Pułaskim”, aczkolwiek nieco dłuższa, niż nowymi statkami zagranicznymi, będzie bardzo przyjemna i wygodna, tem bardziej, że na pokładzie polskiego parowca czuć się będą, jak u siebie w domu.

O godz. 2 popoł. nastąpiło „zaokrętowanie” ekspedycji na „Pułaskiego”. W tym samym czasie NA STATKU OBECNY BYŁ

Finale w Wimbledonie

Wimbledon — 4. 7. (tel. wł.) Finał gry pojedynczej panów wygrał Amerykanin Vines, bijąc Anglika Austina 6 : 4, 6 : 2, 6 : 0. Finał gry podwójnej panów wygrali Francuzi Borotra, Brugnon, — bijąc Anglików Perry, Hughes 6 : 3, 3 : 6, 7 : 5, 7 : 5.

P. WOJEWODA POMORSKI KIRTIKLIS, przybyły do Gdyni na zjazd Oficerów rezerwy, który osobiście pożegnał zgromadzonych na pokładzie sportowców, życząc im zwycięstwa za oceanem.

„Pułaski” odpłynął z portu gdynińskiego o godz. 3 popoł., żegnany serdecznie przez zebraną na molo publiczność.

Kusociński w Paryżu

W sobotę o godz. 9 rano Kusociński udał się na stadion Racing-Clubu gdzie odbył krótki trening. Sprawozdawca sportowy dziennika „Paris Spir”, który towarzyszył mu podczas treningu oświadcza na łamach swego dziennika, iż Kusociński czuje się doskonale i nazywa go jednym z asów europejskiej atletyki.

O godz. 10.30 Kusociński udał się na dworzec St. Lazare gdzie spotkał się z Nurmim,

co wzbudziło duże zainteresowanie wśród licznie na dworcu zebranych sportowców. Obecni na peronie przedstawiciele polskiego komitetu sportowego zgotowali Kusocińskiemu serdeczne owacje. O godz. 11 mistrz polski odjechał do Cherbourga gdzie wsiądzie na kręt „Maurytania” odpływając do Ameryki.

Dla należytego obsłużenia naszych czytelników w WIADOMOŚCI Z X OLIMPIADY W LOS ANGELOS, Redakcja naszych wydawnictw, nie szczędząc kosztów, zapewniła sobie STAŁĄ OBSŁUGĘ TELEGRAFICZNĄ WIADOMOŚCI OLIMPIJSKICH, która informować nas będzie bezpośrednio o przebiegu każdego dnia igrzysk, co daje pełną gwarancję, że NASZE WYDAWNICTWA WIADOMOŚCI OLIMPIJSKIE PODAWAĆ BĘDĄ PIERWSZE NA POMORZU.

TKS Gryf — Sepege 4:1

Sierwsza porażka lidera A klasy pomorskiej

Wczoraj na boisku miejskim TKS. Gryf rozegrał spotkanie o mistrzostwo A kl. z liderem Pe-Pe-Ge (Grudziądz), który dotychczas stracił zaledwie jeden punkt w walkach mistrzowskich, remisując z Polonią bydgoską.

Gryf od początku opanowuje boisko na które jest niepodzielny panem. Akcje P. P. G. są nieskoordynowane, ataki rwą się i tylko sporadycznie gra przenosi się na połowę Gryfu, który gniecie przeciwnika lecz nie wygnać nie może. Ataki kończą się przeważnie na doskonałym bramkarzu gości.

Wreszcie za rękę obrońcy Ziółkowski nieuchronnie egzekwuje karny rzut. W parę mi-

nut potem po kombinacji Gruda Klemens, Ziółkowski ten ostatni nieuchronnym strzałem podwyższa wynik do 2 : 0. Na pięć minut przed końcem strzał Ziółkowskiego odbity o słupkę poprawia pewnie Grenda. Po przerwie PPG. przychodzi powoli do głosu. W pierwszym momencie Józefowicz przebija się. Karzewski wybiega i po zderzeniu się piłka ląduje w siatce 3 : 1. Bramkarz gości spaceruje po połowie boiska dryblując niczem kierownik ataku. Takie spacery musiały skończyć się smutnie. Przebój Ziółkowskiego, strzał ponad bramkarz i 4 : 1. Wynik nie ulega już zmianie. Sędzia p. Polniaszek obiektywny.

Zawody pływackie w Warszawie

Warszawa 4. 7. (Pat) W 2. dniu zawodów pływackich o mistrzostwo Warszawy pobity został zaledwie jeden rekord okręgu w biegu na 100 metrów na znak pań. Inne wyniki przeciętne. W ogólnej punktacji pierwsze miejsce zajęła AZS. 1053 punkty, drugie Legia 744, trzecie Makkabi 662.

Warszawa, 4. 7. (Tel. wł.) W drugim dniu pływackich mistrzostw Warszawy 100 metrów st. dow. panów wygrał Szrajzman — Zass 1:08,8, 100 metrów na znak pań Morawska (Delfin) 1:44,5. Sztafeta 4 razy 200 st. dow. panów wygrał AZS' Skoki z trampoliny pań

Kokali — Kowalewska, (AZS) panów Smolerek (Legia).

Kraków, 4. 7. (Tel. wł.) Na pływackich zawodach o mistrzostwo okręgu krakowskiego 100 metrów st. dow. panów wygrał Kot (Crac.) 1:10,4.

Katowice, 4. 7. (Tel. wł.) Na okręgowych mistrzostwach pływackich Karliczek ustanowił nowy rekord ślaski na dystansie 400 metrów styl. dow. w czasie 5:49 — pozatem padł rekord w sztafecie 5 razy 50 st. dow. panów E. K. S. 2:32,2.

Mecz piłkarski Polska — Szwecja

Dnia 10 lipca, jak wiadomo, rozegrany zostanie w Warszawie międzypaństwowy mecz piłkarski Polska — Szwecja. Drużyna szwedzka przyjeżdża do Gdyni dnia 8 bm. statkiem „Borgholm”, gdzie zostanie powitana przez komisję sportową w Gdyni. Przyjazd do Warszawy nastąpi w sobotę o godz. 7ej min. 4.

W skład ekipy wchodzi: prezes Związku Szwedzkiego Johanson, członkowie związku piłkarskiego Gelbord i Ledin, kapitan związku kowy Bordman oraz 18 graczy.

Drużyna reprezentacyjna Szwecji została ustalona jak następuje: Bramkarz Rydberg, obrońcy Andersson i Lager, pomocnicy Sjogren, Carlund i Nordstroem, napastnicy Nilsson, Ohlsson, Sundberg, Jacobsson, Kroon. Zapasowi: Jonasson, Axelsson, Johnsson, Carl-

son, Andersson, Johansson, Persson. Drużyna szwedzka zostanie w Warszawie przez trzy dni. W poniedziałek wieczorem, dnia 11 lipca uda się na dalszy turniej do państw bałtyckich.

Zwycięstwo nad Niemcami w zawodach lekkoatletycznych.

Katowice, 4. 7. (Tel. wł.) Doroczne spotkanie lekkoatletyczne pomiędzy Śląskiem Górnym i Opolskim zakończyło się walnym zwycięstwem Polaków, którzy konkurencję pań wygrali 59:35 zaś panów 86:51. Na uwagę zasługują doskonale czasy Czysza na 100 i 200 metrów. — 10,8 i 22,6 sek. Hartling ustanowił nowy rekord ślaski w biegu na 5.000 metrów czasem 15:47,2

Mecze ligowe

Wata — Ruch 3:0
Wielkie Hajduki, 4. 7. (Tel. wł.) Warta odniosła tu zdecydowane zwycięstwo w mistrzostwie Ligi nad miejscowym Ruchem w stosunku 3:0 (2:0). Zdobytemi bramkami podzielił się Kryśkiewicz, Andrzejewski i Szerfke.

Warszawianka — EKS 1 : 1

Warszawa — 4. 7. (tel. wł.) Mecz o mistrzostwo Ligi Warszawianka — EKS zakończył się wynikiem remisowym 1 : 1 (1 : 1)

22 p. — Czarni 2 : 1

Lwów — 4. 7. (tel. wł.) W meczu ligowym 22 pp. pokonał Czarnych 2 : 1 (1 : 0). Bramki dla zwycięzców strzelili Rusinek i Świętosławski dla Czarnych Makuch. Widzów 2.000

Garbarnia — Pogoń 2 : 1

Kraków — 4. 7. (tel. wł.) Garbarnia zwyciężyła w meczu o mistrzostwo Ligi po nieciekawej grze Pogoń Iwowską 2 : 1 (1 : 0) Bramki dla Garbarni zdobyli Pazurek i Maurer, dla Pogoni Matias z karnego.

Alvensleben znów pobit rekord polski

Poznań — 4. 7. (tel. wł.) Na motocyklowych Grand Prix padł rekord polski pobity przez Alvenslebena, który uzyskał 156,9 km.

Red Star pokonany w Warszawie

W sobotę odbył się na Stadionie Legii mecz piłkarski pomiędzy paryską drużyną Red Star Olympique a kombinowanym zespołem Legii i Polonii, zakończony zwycięstwem Polaków 3 : 1 (2 : 1).

Drużyna paryska zawiodła. Za wyjątkiem bramkarza goście wyraźnie ustępowali gospodarzom.

Zawody szybownicze w Rhoen s udziałem Polaki

W dniach od 17 do 31 bm. odbędą się w Rhön (Niemcy) wielkie międzynarodowe zawody szybownicze, w których weźmie udział szereg państw.

Konkurs odbędzie się na terenach Wasserkuppe w dwóch grupach: treningowej i wyścigowej.

Szybownictwo polskie weźmie udział w tych zawodach. Skład zespołu polskiego ustalony zostanie w najbliższych dniach.

Kolarska wycieczka do Morza Polskiego

Robotniczy Klub Sportowy Legia zorganizował kolarską wycieczkę turystyczną z Krakowa do morza polskiego i z powrotem. Czterech kolarzy: Fijała, Paciorka, Sandler i Popper wyruszyło z Krakowa 11 czerwca i etapami przez Olkusz, Częstochowę, Wieluń, Poznań, Bydgoszcz, Grudziądz, Gdańsk przybyli 17 czerwca do Gdyni, skąd po 3-dniowym pobycie i zwiedzeniu polskiego wybrzeża wyruszyli drogą powrotną przez Chojnice, Nakło, Toruń, Płock, Warszawę, Sandomierz, Tarnobrzeg do Krakowa. Zakończenie wycieczki nastąpiło dnia 1 lipca.

Trasa prowadziła przez najładniejsze okoliczności zachodniej i północnej Polski i wynosiła 1758 klm.

Pamiętaj o ubezpieczeniu OD GRADU w Pomorskiem 4524 Stowarzyszeniu Ubezpieczeń
Tel. 174 Toruń, ul. Żeglarska 22 Tel. 174

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,25 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1,50 zł
na drugiej i trzeciej stronie 1 zł — w tekście . . . 0,60 zł
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądownym śledzeniu należności rabat upada. Dla wszelkich spraw
wornych właściwe są Sady w Toruniu. Za terminowy druk przepisane
miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Stowackiego 10/21
Rea. odpowiedzialny na Bydgoszcz — Józef Dobrostowski Mostowa 6
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsmann,
Gdańsk, Kassubischer Markt 21, l. p.
Redaktor odpowiesz. na Gdynię Wiktor Mielnikow Gayma, Świętojańska
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Władysław Kawalkowski
Inowrocław, Rynek 25.
Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanaeb, Rynek 10/11,
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwo „Dzień Pomorski”, „Dzień Bydgoski”, „Gazeta Morska”,
„Dzień Grudziądzki”, „Dzień Kaszubski”,
„Dzień Kulawski”
Nakładem i czczeniem Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A.
w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi
w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3 — zł
z odnośnieniem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł
przez pocztę z odnośnieniem . . . 3,36 zł
po 1 opaskę . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 zł
z odbieraniem w administracji wrotoz gd 2, zagranicą 4 gd . . . 7.— zł
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pism.
PRENUMERATA „DNIA KUJAWSKIEGO” miesięcznie w administracji 2,70 zł — na pocztach już z odnośnieniem kwartalnie 9,27 z miesięcznie 3,09 zł